ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје

Финансиски извештаи
за годината завршена на 31 декември 2020
со Извештај на независниот ревизор

Содржина:

	страна
Извештај на независниот ревизор	1
Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	3
Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	9
Извештај за паричните текови	13
Извештај за промени во капиталот	15
Белешки кон финансиските извештаи	17
Прилог 1 Годишна сметка	
Прилог 2 Годишен извештај	

Извештај на независниот ревизор

Грант Торнтон ДОО
Св. Кирил и Методиј 52б-1/20
1000 Скопје
Северна Македонија
Т +389 (0)2 3214 700
Ф +389 (0)2 3214 710
Е Contact@mk.gt.com
Даночен број: 4030003475973

До акционерот на

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје (во понатамошниот текст „Друштвото“), составени од Извештајот за финансиската состојба (Биланс на состојба) на ден 31 декември 2020 година и Извештајот за сеопфатната добивка (Биланс на успех), Извештајот за промените во капиталот и Извештајот за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 3 до 77.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување на Република Северна Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија[1]. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот и истите вклучуваат проценка на ризиците од материјално погрешно прикажување во финансиските извештаи, било поради измама или грешка. При овие проценки на ризиците, ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективноста на внатрешната контрола на Друштвото. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Наше мислење е дека придружните финансиски извештаи, ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје на ден 31 декември 2020 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување на Република Северна Македонија.

[1] Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

Грант Торнтон ДОО е фирма членка на Grant Thornton International Ltd (GTIL). GTIL и фирмите членки не се во партнерство на светско ниво. GTIL и секоја фирма членка на GTIL претставува посебен правен субјект. Услугите се обезбедуваат од страна на самите фирми членки. GTIL не обезбедува услуги на клиентите. GTIL и нејзините фирми членки не се агенти на, и не се обврзани едни кон други и не се одговорни за делата или пропустите на други фирми членки.

Grant Thornton

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за изготвување на годишниот извештај за работењето на Друштвото за 2020 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на годишниот извештај, со историските финансиски податоци објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2020, во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија[2], како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (д) од Законот за ревизија.

Наше мислење е дека, историските финансиски податоци изнесени во годишниот извештај за работењето на Друштвото со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2020, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со податоците објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2020 година.

Сузана Ставрик
Управител
Грант Торнтон ДОО, Скопје

Друштво за ревизија Грант Торнтон ДОО Скопје

Скопје, 17 февруари 2021 година

Сузана Ставрик
Овластен ревизор

[2] Меѓународни стандарди за ревизија („МСР") издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ"), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

Грант Торнтон ДОО е фирма членка на Grant Thornton International Ltd (GTIL). GTIL и фирмите членки не се во партнерство на светско ниво. GTIL и секоја фирма членка на GTIL претставува посебен правен субјект. Услугите се обезбедуваат од страна на самите фирми членки. GTIL не обезбедува услуги на клиентите. GTIL и нејзините фирми членки не се агенти на, и не се обврзани едни кон други и не се одговорни за делата или пропустите на други фирми членки.

Извештај за финансиската состојба (Биланс на состојба)

На 31 декември 2020 година

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
АКТИВА				
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	**001**	5	**2.378.967**	**3.503.609**
1. Гудвил	002		-	-
2. Останати нематеријални средства	003		2.378.967	3.503.609
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	**004**		**494.083.207**	**529.570.126**
I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	**005**		**-**	**-**
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006		-	-
1.1 Земјиште	007		-	-
1.2 Градежни објекти	008		-	-
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009		-	-
2.1 Земјште	010		-	-
2.2 Градежни објекти	011		-	-
2.3 Останати материјални средства	012		-	-
II.ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА – ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	**013**	6	**11.167.565**	**13.589.208**
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група – подружници	014		-	-
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група – подружници и заеми на друштва во група – подружници	015		-	-
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016		-	-
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017		-	-
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група – подружници	018		-	-
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019		-	-
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020	6.1	11.167.565	13.589.208
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	**021**	7	**482.915.642**	**515.980.918**
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	**022**	7.1	**-**	**84.668.113**
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023		-	84.668.113
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024		-	-

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
АКТИВА (продолжува)				
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	**025**	7.2	**321.215.430**	**215.215.285**
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026		-	-
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027		321.215.430	215.215.285
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028		-	-
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029		-	-
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	**030**	7.3	**48.928.212**	**73.316.295**
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031		-	-
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032		-	-
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033		-	-
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		48.928.212	73.316.295
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	**035**	7.4	**112.772.000**	**142.781.225**
4.1 Дадени депозити	036		112.772.000	142.772.000
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		-	-
4.3 останати заеми	038		-	-
4.4 Останати пласмани	039		-	9.225
5. Деривативни финансиски инструменти	040		-	-
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	**041**		**-**	**-**
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	**042**	8	**13.607.673**	**17.349.034**
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043		-	20.416
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044		-	-
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045		13.607.673	17.328.618
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046		-	-
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквилизационата резерва	047		-	-
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048		-	-
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигурен.	049		-	-

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
АКТИВА (продолжува)				
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	**050**		-	-
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	**051**		**470.379**	**470.379**
1. Одложени даночни средства	052		-	-
2. Тековни даночни средства	053		470.379	470.379
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	**054**	9	**41.731.404**	**32.107.727**
I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	**055**	9.1	**27.036.869**	**23.789.329**
1. Побарувања од осигуреници	056		18.164.863	15.127.531
2. Побарувања од посредници	057		8.872.006	8.661.798
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058		-	-
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	**059**		**-**	**-**
1. Побарувања по основ на премија за сооосигурување и реосигурување	060		-	-
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061		-	-
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062		-	-
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	**063**	9.2	**14.694.535**	**8.318.398**
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064		8.842.266	5.849.772
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065		5.355.112	1.648.692
3. Останати побарувања	066		497.157	819.934
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	**067**		**-**	**-**
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	**068**		**9.564.009**	**17.597.675**
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	**069**	10	**4.624.736**	**6.831.362**
1. Опрема	070		3.261.769	4.698.718
2. Останати материјални средства	071		1.362.967	2.132.644
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	**072**	11	**4.377.835**	**10.334.444**
1. Парични средства во банка	073		4.371.991	10.332.395
2. Парични средства во благајна	074		5.844	2.049
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075		-	-
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076		-	-

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
АКТИВА (продолжува)				
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077		561.438	431.869
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	**078**	12	**50.222.659**	**63.367.483**
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		-	-
2. Одложени трошоци на стекнување	080		50.211.079	63.356.903
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		11.580	10.580
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	**082**		**-**	**-**
S. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З)	**083**		**612.058.298**	**663.966.033**
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	**084**		**60.529.631**	**53.783.183**
ПАСИВА				
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	**085**		**133.050.298**	**127.359.481**
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	**086**	13	**359.510.748**	**359.510.748**
1. Запишан капитал од обични акции	087	13.1	359.510.748	359.510.748
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088		-	-
3. Запишан а неуплатен капитал	089		-	-
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	**090**		**-**	**-**
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	**091**		(298.047)	(215.244)
1. Материјални средства	092		-	-
2. Финансиски вложувања	093		(298.047)	(215.244)
3. Останати ревалоризациони резерви	094		-	-
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	**095**		**50.999.828**	**50.999.828**
1. Законски резерви	096	13.2	50.999.828	50.999.828
2. Статутарни резерви	097		-	-
3. Резерви за сопствени акции	098		-	-
4. Откупени сопствени акции	099		-	-
5 Останати резерви	100		-	-
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	**101**		**-**	**-**
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	**102**		**282.935.851**	**83.449.331**
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	**103**		**5.773.620**	**-**
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	**104**		**-**	**199.486.520**

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
ПАСИВА (продолжува)				
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	**105**	13.3	**92.541.000**	**92.228.400**
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	**106**	14	**345.743.098**	**411.282.267**
I. Бруто резерви за преносни премии	107		143.354.852	185.816.321
II. Бруто математичка резерва	108		-	-
III. Бруто резерви за штети	109		202.388.246	225.465.946
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110		-	-
V. Бруто еквилизациона резерва	111		-	-
VI. Бруто останати технички резерви	112		-	-
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	**113**		**-**	**-**
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	**114**		**1.245.623**	**1.223.330**
1. Резерви за вработени	115		1.245.623	1.223.330
2. Останати резерви	116		-	-
Ѓ.ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	**117**	15	**348.373**	**270.932**
1. Одложени даночни обврски	118		-	-
2. Тековни даночни обврски	119		348.373	270.932
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	**120**		**-**	**-**
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	**121**	16	**36.924.128**	**31.247.870**
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	**122**		**-**	**-**
1. Обврски спрема осигуреници	123		-	-
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		-	-
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		-	-
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	**126**		**11.504.047**	**24.717**
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127		11.504.047	24.717
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		-	-
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		-	-
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	**130**		**25.420.081**	**31.223.153**
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131		18.958.143	23.772.909
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		-	270.853
3. Останати обврски	133		6.461.938	7.179.391

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
ПАСИВА (продолжува)				
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	**134**	13.3	**2.205.778**	**353.753**
S. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	**135**		**-**	**-**
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З+S	**136**		**612.058.298**	**663.966.033**
J. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	**137**		**60.529.631**	**53.783.183**

Овие финансиски извештаи се разгледани и одобрени од Надзорниот Одбор на Друштвото на 17 февруари 2021 година.

Потпишани во име на Друштвото од:

Г-дин Селаудин Имами
Член на Управен Одбор

Г-ѓа Елизабета Божиновска
Член на Управен Одбор

Г-дин Марко Микиќ
Претседател на Управен одбор

Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје

Извештај за сеопфатната добивка (Биланс на успех)

За годината која завршу на ден 31.12.2020 година

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223а+224+225)	**200**		**312.923.703**	**340.816.117**
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209)	**201**	17	**295.487.482**	**329.129.265**
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202		266.816.865	362.080.339
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		-	-
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		-	-
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205		-	-
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206		13.770.436	18.092.293
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207		(42.461.469)	13.959.768
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208		-	-
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209		(20.416)	(899.013)
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	**210**	18	**13.476.458**	**5.993.464**
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	**211**		**-**	**-**
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	**212**		**-**	**-**
2.1 Приходи од наемнини	213		-	-
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		-	-
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		-	-
3. Приходи од камати	**216**		**12.321.179**	**4.972.764**
4. Позитивни курсни разлики	**217**		**467.246**	**202.691**
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	**218**		**404.681**	**444.560**
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	**219**		**283.352**	**373.449**
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		-	-
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		283.352	373.449
6.3 Останати финансиски вложувања	222		-	-
7. Останати приходи од вложувања	**223**		-	-

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕТО	**223а**		1.476	5.535
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	**224**	19	2.763.164	4.155.019
В. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	**225**	20	**1.195.123**	**1.532.834**
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	**226**		**307.150.083**	**540.302.637**
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	**227**	21	**126.410.315**	**217.839.192**
1. Бруто исплатени штети	228		150.456.751	195.768.302
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229		1.246.410	1.420.995
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување	230		-	-
4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија	231		3.443.271	11.883.882
5. Промени во бруто резервите за штети	232		(23.077.700)	52.704.385
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување	233		-	-
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување	234		(3.720.945)	17.328.618
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	**235**		-	-
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	**236**		-	-
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237		-	-
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238		-	-
2. Промени во еквилизационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	**239**		-	-
2.1. Промени во бруто еквилизационата резерва	240		-	-
2.2 Промени во бруто еквилизационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241		-	-
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	**242**		-	-
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		-	-
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување	244		-	-
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТ. РЕЗЕРВА ЗА ОСИГ. НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦ. РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУ, НЕТО ОД РЕОСИ. (246-247)	**245**		-	-
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246		-	-

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
2. Промени во бруто матем. резерва за осиг. на живот каде инвест. ризик е на товар на осигу. – дел за соосигурување и реосигурување	247		-	-
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	**248**		**139.600**	**91.338**
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		-	-
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250		139.600	91.338
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	**251**	22	**155.463.266**	**174.406.794**
1. Трошоци за стекнување (253+254+255)	**252**	22.1	**108.770.053**	**122.057.970**
1.1 Провизија	253		40.811.622	66.351.240
1.2 Бруто	253а		28.465.215	31.809.141
1.3 Останати трошоци за стекнување	254		26.347.392	29.267.033
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255		13.145.824	(5.369.444)
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	**256**	22.2	**46.693.213**	**52.348.824**
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257		3.842.841	4.800.344
2.2 Трошоци за вработените	258		23.488.349	25.471.930
2.2.1 Плати и надоместоци	258а		13.793.187	16.149.740
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		1.290.426	1.593.673
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в		5.865.874	6.730.824
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г		-	-
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		2.538.862	997.693
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259		-	-
2.4 Останати административни трошоци	260		19.362.023	22.076.550
2.4.1 Трошоци за услуги	260а		15.159.218	16.846.144
2.4.2 Материјални трошоци	260б		2.803.469	3.171.784
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в		1.399.336	2.058.622
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	**261**	23	**2.339.415**	**117.361.316**
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	**262**		**-**	**-**
2. Трошоци за камати	**263**		**1.850.877**	**2.368.317**
3. Негативни курсни разлики	**264**		**401.209**	**299.269**
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	**265**		**-**	**-**

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	**266**		**-**	**114.302.110**
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267		-	-
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268		-	-
5.3 Останати финансиски вложувања	269		-	114.302.110
6. Останати трошоци од вложувања	**270**		**87.329**	**391.620**
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	**271**	24	**21.769.450**	**24.164.435**
1. Трошоци за превентива	272		-	-
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273		21.769.450	24.164.435
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	**274**	25	**(2.070.236)**	**(2.824.074)**
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	**275**	26	**3.098.273**	**9.263.636**
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	**276**		**5.773.620**	**-**
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	**277**		**-**	**199.486.520**
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	**278**	27	**-**	**-**
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	**279**			
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	**280**		**5.773.620**	**-**
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	**281**		**-**	**199.486.520**
XVI. ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА/(ЗАГУБА)			**5.773.620**	**-**
Добивка/(загуба) од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба			-	-
ДОБИВКА/(ЗАГУБА) КОЈА ИМ ПРИПАЃА НА АКЦИОНЕРИТЕ	**282**		**-**	**(199.486.520)**

Извештај за паричните текови

за периодот 01.01.2020 до 31.12.2020 година

Опис на позиција	Број на позиција	Износ во денари	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
А. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (301+302+303+304+305)	**300**	**283.805.080**	**436.319.829**
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	301	265.576.411	363.353.024
2. Премија за реосигурување и ретроцесија	302	-	-
3. Приливи од учество во надомест на штети	303	-	29.212.500
4. Примени камати од работи на осигурување	304	-	-
5. Останати приливи од деловни активности	305	18.228.669	43.754.305
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (307+308+309+310+311+312+313+314)	**306**	**331.954.899**	**465.924.479**
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	307	148.291.663	191.421.682
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	308	-	-
3. Премија за соосигурување. реосигурување и ретроцесија	309	2.347.635	26.335.520
4. Надоместоци и други лични расходи	310	67.878.463	73.290.351
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување	311	65.594.708	94.723.089
6. Платени камати	312	-	-
7. Данок на добивка и останати јавни давачки	313	-	-
8. Останати одливи од редовни активности	314	47.842.430	80.153.837
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (300-306)	**315**	**-**	**-**
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (306-300)	**316**	**48.149.819**	**29.604.650**
Б. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (318+319+320+321+322+323+324+325)	**317**	**320.942.683**	**600.576.320**
1. Приливи по основ на нематеријални средства	318	-	-
2. Приливи по основ на материјални средства	319	184.500	44.817
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	320	-	62.000
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници. придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	321	2.421.643	-
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	322	85.538.484	113.999.505
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани	323	225.831.989	483.145.926
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	324	-	-
8. Приливи од камати	325	6.966.067	3.324.072

Опис на позиција	Број на позиција	Износ во денари	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
Извештај за паричните текови (продолжува)			
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (327+328+329+330+331+332+333+334)	**326**	**278.481.147**	**772.541.235**
1. Одливи по основ на нематеријални средства	327	359.750	1.205.397
2. Одливи по основ на материјални средства	328	598.998	452.669
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	329	-	-
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници. придружени друштва и заеднички контролирани ентит.	330	-	325.430
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	331	-	84.990.000
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	332	277.522.399	685.567.739
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	333	-	-
8. Одливи од камати	334	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (317-326)	**335**	**-**	**-**
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (326-317)	**336**	**42.461.536**	**171.964.915**
В. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ		**-**	**-**
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (338+339+340)	**337**	**-**	**268.023.049**
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	338	-	175.794.648
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	339	-	92.228.401
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	340	-	-
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (342+343+344)	**341**	**268.326**	**63.242.685**
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	342	268.326	63.242.685
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	343	-	-
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	344	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (337-341)	**345**	**268.326**	**204.780.364**
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (341-337)	**346**	**-**	**-**
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (300+317+337)	**347**	**604.747.763**	**1.304.919.198**
Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (306+326+341)	**348**	**610.704.372**	**1.301.708.399**
Ѓ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (347-348)	**349**	**-**	**3.210.799**
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (348-347)	**350**	**5.956.609**	**-**
Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	**351**	**10.334.444**	**7.123.645**
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	**352**	**-**	**-**
S. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД (349-350+351+352) (Белешка 11)	**353**	**4.377.835**	**10.334.444**

Извештај за промени во капиталот

Во денари	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Резерви					Откупени сопстве-ни акции	Ревалори-зациона резерва	Нераспреде-лена добивка (со знак+) или пренесена загуба (со знак-)	Добивка (со знак+)/загуба (со знак-) за тековната година	**Вкупно капитал и резерви**
			Законски резерви	Стату-тарни резе-рви	Резерви за сопстве-ни акции	Останати резерви	**Вкупно резерви**					
Состојба на 1 јануари 2019	**183.716.100**	**-**	**50.999.828**	**-**	**-**	**-**	**50.999.828**	**-**	**-**	**(84.293.936)**	**844.605**	**151.266.597**
Промена во сметководствените политики	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2019 година – исправено	**183.716.100**	**-**	**50.999.828**	**-**	**-**	**-**	**50.999.828**	**-**	**-**	**(84.293.936)**	**844.605**	**151.266.597**
Добивка или загуба за 2019 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(199.486.520)	**(199.486.520)**
Добивка или загуба за тековната 2019 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(199.486.520)	(199.486.520)
Несопственички промени во капиталот	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	(215.244)	**-**	**-**	(215.244)
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од фин.вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	(215.244)	-	-	(215.244)
Реализирани добивки/загуби од фин. вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	**175.794.648**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**844.605**	**(844.605)**	**175.794.648**
Зголемување / Намалување на акционерскиот капитал	175.794.648	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	175.794.648
Останати уплати од страна на сопствениците	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците-покривање на загуба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	844.605	(844.605)	-
Состојба на 31.12.2019	**359.510.748**	**-**	**50.999.828**	**-**	**-**	**-**	**50.999.828**	**-**	**(215.244)**	**(83.449.331)**	**(199.486.520)**	**127.359.481**

Извештај за промените во капиталот (продолжува)

Во денари			Резерви									
Во денари	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Остана-ти резерви	**Вкупно резерви**	Отку-пени сопстве-ни акции	Ревалори-зациона резерва	Нераспределена добивка (со знак+) или пренесена загуба (со знак-)	Добивка (со знак+)/загуба (со знак-) за тековната година	**Вкупно капитал и резерви**
Состојба на 1 јануари 2020	**359.510.748**	**-**	**50.999.828**	**-**	**-**	**-**	**50.999.828**	**-**	**(215.244)**	**(83.449.331)**	**(199.486.520)**	**127.359.481**
Промена во сметководствените политики	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2020 година – исправено	**359.510.748**	**-**	**50.999.828**	**-**	**-**	**-**	**50.999.828**	**-**	**(215.244)**	**(83.449.331)**	**(199.486.520)**	**127.359.481**
Добивка или загуба за 2020 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**5.773.620**	**5.773.620**
Добивка или загуба за тековната 2020 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.773.620	5.773.620
Несопственички промени во капиталот	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(82.803)**	**-**	**-**	**(82.803)**
Нереализирани добивки/загуби од мат. сред	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од фин.вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	(82.803)	-	-	(82.803)
Реализирани добивки/загуби од фин. влож.расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(199.486.520)**	**199.486.520**	**-**
Зголемување / Намалување на акционерскиот капитал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците-покривање на загуба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(199.486.520)	199.486.520	-
Состојба на 31.12.2020	**359.510.748**	**-**	**50.999.828**	**-**	**-**	**-**	**50.999.828**	**-**	**(298.047)**	**(282.935.851)**	**5.773.620**	**133.050.298**

Белешки кон финансиските извештаи

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје (во понатамошниот текст "Друштвото") претставува акционерско друштво кое своите активности ги обавува во Република Северна Македонија.

Друштвото е 100% во сопственост на *Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellshaft,* осигурителна компанија инкорпорирана во Австрија, која претставува матична компанија на Друштвото.

Седиште на Друштвото регистрирано на ул. Пиринска бр.23/1-1-5, 1000 Скопје.

Основачкиот капитал на Друштвото изнесува ЕУР 5.859.000, поделен на 5.859 обични акции со номинална вредност на една акција од ЕУР 1.000.

Друштвото е регистрирано како акционерско друштво за обавување на неживотно осигурување како основна дејност. Предмет на работење на Друштвото е вршење на работи на неживотно осигурување во согласност со Законот за Осигурување, преку следните класи на осигурување:

Класа 1: Осигурувањето од последици на несреќен случај - незгода

Класа 3: Осигурувањето на моторни возила (каско)

Класа 5: Осигурувањето на воздухоплови (каско)

Класа 7: Осигурувањето на стока во превоз (карго)

Класа 8: Осигурувањето на имот од пожар и природни непогоди

Класа 9: Други осигурувања на имот

Класа 10: Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила.

Класа 11: Осигурувањето од одговорност од употреба на воздухоплови

Класа 12: Осигурувањето од одговорност од употреба на пловни објекти

Класа 13: Општо осигурување од одговорност

Класа 18: Осигурување на туристичка помош

На 31 Декември 2020 година, Друштвото има 75 вработени (2019: 85 вработени).

Во текот на 2020 година и до денот на одобрување на овие финансиски извештаи Управниот Одбор на Друштвото се состои од :

Марко Микиќ – Претседател на Управен одбор и Генерален Директор на друштвото,
Селаудин Имами – член на Управен одбор и Директор на Сектор Финансии,
Елизабета Божиновска – член на Управен одбор.

На денот на доставување на овие извештаи Надзорниот Одбор на Друштвото се состои од :

Отмар Едерер - Председател на Надзорен одбор,
Христоф Цетл - член на Надзорен одбор,
Зоран Лучиќ - член на Надзорен одбор.

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.1 Основи за подготвување и презентирање на финансиските извештаи

Податоците во приложените финансиски извештаи на Друштвото се изготвени во согласност со Законот за трговски друштва („Службен весник на РМ" бр.28/04, … 239/18), Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на РМ" бр. 27/02, … 101/19), подзаконската регулатива пропишана од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување (во понатамошниот текст "АСО"), како и во согласност со Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување („Службен весник на РМ" бр. 5/11, … 170/2019) и Правилникот за методот на вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси („Службен весник на РМ" бр. 169/10… 107/20), пропишани од страна на АСО и кои се во примена од 1 јануари 2011 година.

Врз основа на членот 158-s точка 1) и член 122 став (1) точка 1) од Законот за супервизија на осигурување од Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување, донесен е Правилник за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување. Овој правилник почна да се применува од Друштвото од 1 јануари 2011 година. Во текот на 2019 година, АСО донесе правилник за изменување и дополнување на Правилник за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување („Службен весник на РСМ" бр. 170/2019).

Придружните финансиски извештаи на Друштвото се прикажани во согласност со формата и содржината на билансните шеми објавени во Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување (во понатамошниот текст „Правилникот"), кои во поединечни делови отстапуваат од начинот на презентација на одредени позиции во финансиските извештаи во согласност на барањата на Меѓународниот сметководствен стандард (МСС) 1 - Презентација на финансиските извештаи.

Раководството на Друштвото го проценува влијанието на промените на МСС, новите МСФИ и нивните толкувања врз финансиските извештаи како и барањата за форматот и содржината на одредени билансни шеми во согласност со Правилникот. Како резултат на тоа, раководството на Друштвото не изразува експлицитна и безрезервна изјава за усогласеноста на финансиските извештаи во однос на МСС и МСФИ, кои се применуваат во периодот прикажан во приложените финансиски извештаи.

Приложените финансиски извештаи се подготвени во согласност со принципот на историска набавна вредност, освен средствата класифицирани како расположливи за продажба кои се обелоденети по објективна вредност. Финансиските извештаи се изготвени врз основа на принципот на континуитет.

2.2 Нова регулатива за сметководство од Агенција за супервизија на осигурување

Агенцијата за супервизија на осигурувањето донесе измени на следниве Правилници кои се објавени во Сл.Весник 170/2019 и 107/2020:

1. Правилник за видовите и описите на ставки што се земат предвид при пресметување на капиталот на друштвото за осигурување;
2. Правилник за контен план за друштвата за осигурување;
3. Правилник за формата и содржината на финансиските извештаи и деталната содржина на годишниот извештај;
4. Правилник за детална содржина на сертификатот на овластен актуар
5. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за метод на вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси.

Главните измени од Правилниците кои влијаат врз Друштвото се следниве;

- Признавањето на побарувањата по регреси – почнувајќи од 01.09.2019 год, само наплатените побарувања по регреси може да се признат во билансот на состојба и успех;
- Одложените трошоци за стекнување (DAC) – нов метод за пресметување на DAC стапува во сила од 01.01.2021 год.
- Вреднувањето на ставките од билансот на состојба – почнувајќи од 30.06.2020 год, со примена заклучно со 31.12.2020 год.

2.3 Сметководствени проценки и влијанието на COVID-19 пандемијата

Како резултат на COVID-19 пандемијата, која имаше влијание на економијата и финансиските пазари, Друштвото дополнително ја тестираше соодветноста на сметководствените политики, проценките и претпоставките кои беа користени во текот на 2020 и 2019 година и нивното влијание на финансисктата позиција, паричните текои и резултатот од работењето.

Управување со ризици и претпоставка на континуитет

Друштвото редовно ги следи тековните и потенцијалните ризици и континуирано и одговорно управува со нив. Механизмите кои обезбедуваат деловен континуитет во случај на влошување на ситуацијата на локално и глобално ниво се утврдени на ниво на Групацијата. Ризичниот профил на Друштвото не отстапува значајно од година во година земајќи ги предвид промените на финансискиот пазар и новите вложувања во портфолиото во текот на периодот. Ликвидноста и капиталната адекватност на Друштвото континуирано се следи и е оценета како соодветна. Како резултат на тоа, може да се заклучи дека примената на претпоставката на континуитет е исто така соодветна.

Обезвреднување и мерење на објективна вредност на финансиски средства

Нема значајни промени на финансикиот пазар во текот на 2020 година кои би предизвикале промени во мерењето на финансиските средства како и преоценка на соодветноста на објективната вредност и проценка на евентуално обезвреднување на вложувањата кои се класифицираат како расположливи за продажба. Што се однесува до побарувањата, нема значаен пораст на доспеани побарувања, а соодветноста на критериумите користени за оценка на обезвреднувањето на побарувањата беше направено во согласност со подзаконската регулатива усвоена од страна на АСО и измените на истите усвоени како мерки за олеснување на работењето на осигурителните компании во услови на COVID-19. Не се евидентирани значајни исправки на вредност поради обезвреднување на финансиските средства како резултат на COVID-19 пандемијата.

2.4 Користење на проценки и расудувања

Презентацијата на финансиските извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија, бара користење на најдобри можни проценки и разумни претпоставки од страна на раководството на Друштвото, кои имаат ефекти на презентираните вредности на средствата и обврските, како и на приходите и расходите настанати во периодот на известување. Овие проценки и претпоставки се засновани на искуство од минатото и други фактори за кои се верува дека се разумни во околностите и чии резултати претставуваат основа за проценка на сметководствената вредност на средствата и обврските за кои не се достапни податоци од други извори. Стварните резултати можат да се разликуваат од проценетите износи.

Проценките и претпоставките се разгледуваат на континуирана основа. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој проценката е ревидирана ако истата има влијание само на тој период или пак во периодот на проценка и идните периоди ако ревидираната проценка има влијание на двата периоди - тековниот и идниот период.

Информациите во однос на значајните области за кои постои неизвесност врз основа на проценка и критичните проценки во примената на сметководствените политики кои имаат најзначаен ефект на износите обелоденети во финансиските извештаи се наведени во Белешка 4.

2.5 Функционална и известувачка валута

Презентираните финансиски извештаи се искажани во македонски денари. Денарот претставува функционална и известувачка валута на Друштвото.

Финансиските извештаи на Друштвото се подготвени во согласност со сметководствените политики образложени во Белешката 3 кон финансиските извештаи.

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

3.1 Класификација на договорите за осигурување

Договорите за осигурување се дефинираат како договори со кои Друштвото прифаќа значаен осигурителен ризик при отпочнувањето на договорот, согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен иден осигурен настан неповолно влијае на осигуреникот.

Важноста на осигурителниот ризик зависи истовремено од веројатноста на осигурителниот настан и степенот на потенцијалниот ефект.

Кога еден договор ќе биде класифициран како договор за осигурување, тој важи како таков до истекот на неговиот рок на важност, односно се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат, дури и ако осигурителниот ризик значајно се намали во текот на тој период.

Раководството на Друштвото верува дека сите склучени договори со осигурениците и договорите за реосигурување се во согласност со дефиницијата за договори за осигурување.

3.2 Признавање на приходи

Бруто приходи од премии

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци по основ на премии. Бруто полисираните (запишаните) премии се намалуваат за износот на вратените и поништени претходно полисирани премии во пресметковниот период.

Заработениот дел од премиите се признава како приход во моментот на склучување на договорот, врз основа на моделот на превземен ризик.

Делот од запишаните премии, кој се однесува за последователниот период, се разграничува како преносна премија, користејќи го дневниот про-рата метод во однос на вкупните денови на осигурувањето (“про-рата-темпорис” методата). Пресметката на преносната премија се врши за секој поединечен договор. Промената во резервирањата на преносната премија се евидентира во добивката или загубата за годината со цел да се признае приходот во период кој соодветствува на периодот на ризик.

Приходи од камати

Приходите од камати се признаваат во добивката за годината како што настануваат, земајќи го предвид ефективниот принос на средствата или применливата каматна стапка.

3.3 Трошоци и обврски по основ на штети од осигурувањето

Настанатите, пријавените и исплатените штети
Настанатите, пријавените и исплатените штети, се признаваат како трошок врз основа на фактички исплатените износи на осигурениците кои ги опфаќаат трошоците за подмирување и решавање на штетите коишто произлегуваат од настани што се случиле во текот на годината и се еднакви на износите утврдени на пресметковна основа бидејќи настануваат во истиот сметководствен период.

Настанатите, пријавени и неисплатени штети
Настанатите, пријавени и неисплатени штети, до крајот периодот на известување се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата. Значајни доцнења можат да настанат при објавувањето и подмирувањето на одредени општи штети од осигурување, и поради тоа крајниот трошок за нив не може со сигурност да се утврди на крајот на периодот на известување. Сите разлики помеѓу пресметаните и последователно платените износи се прикажуваат во добивката или загубата во периодот на плаќање.

Резервациите за настанатите, но непријавени штети се пресметуваат на секој период на известување во согласност со интерните правила на Друштвото и Правилникот за минималните стандарти за пресметка на техничките резерви, усвоен од Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување.

Други технички резерви се издвојуваат за планираните идни обврски и ризици од поголеми штети кои произлегуваат од осигурително покритие за одговорност на одредени ризици и обврски согласно Законот за супервизија на осигурувањето.

Друштвото спроведува тест на адекватноста на обврските на секој датум на известување во согласност со МСФИ 4, со цел да процени дали неговите признаени обврски од осигурување се адекватни. Друштвото изврши пресметка на дополнителните потребни резерви за неистечени ризици, на нето основа по класа на осигурување. Врз основа на овој тест, Друштвото во текот на 2017 год издвои дополнителна резерва за неистечени ризици како надополнување на резервата за преносни премии.

3.4 Премии од реосигурување

Друштвото цедира реосигурување во нормалниот тек на работењето. Реосигурувањето Друштвото го обавува преку своето матично друштво, кое ги склучува договорите за реосигурување на ниво на Групацијата и го преотстапува на Друштвото соодветниот дел од средствата, обврските, приходите и расходите по основ на реосигурување кои произлегуваат од ризиците и штетите од соодветните договори за осигурување.

Премиите за реосигурување се признаваат како намалување на бруто приходите од премија во текот на периодот покриен со реосигурувањето во согласност со очекуваното однесување на реосигурителниот ризик.

Делот од преотстапената премија за реосигурување која се однесува за последователниот период, не се признава како расход туку се третира како незаработен дел од премијата за реосигурување на крајот на периодот на известување и е вклучен како одбитна ставка на резервирањата на преносната премија.

3.5 Трошоци за стекнување на осигурувањето

Трошоците за стекнување на осигурување вклучуваат трошоци за провизија, бруто плати за вработени во внатрешната продажна мрежа, трошоци за печатење на полиси за осигурување и останати трошоци за стекнување на нови или обновување на постоечките договори за осигурување.

Горенаведените трошоци за стекнување на нови или обновување на постоечките договори за осигурување, кои настануваат во финансискиот период, се разграничуваат до степен до кој што ќе се покријат од идните приходи.

3.6 Износи искажани во странска валута

Трансакциите извршени во странски валути се евидентираат според курсот кој важи на денот на трансакцијата. На секој известувачки датум, паричните средства искажани во странски валути се преведуваат во денари по курсот на Народна Банка на Република Северна Македонија на крајот на периодот на известување. Позитивните и негативните курсни разлики што произлегуваат од трансакциите во странски валути се вклучуваат во добивката или загубата во периодот во кој настануваат.

	2020	**2019**
	МКД	МКД
1 ЕУР	61.6940	61.4856
1 УСД	50.2353	54.9518

3.7 Оданочување

Тековен данок

Данокот на добивка се пресметува и плаќа согласно одредбите на Законот за данок на добивка. Плаќањето на месечниот данок се врши аконтативно утврдено, од страна на даночните органи. Крајниот данок по стапка од 10% се пресметува на утврдената добивка за периодот, корегирана за одредени даночно непризнаени расходи, согласно законските одредби.

Одложен данок

Одложениот данок се признава на разликата помеѓу сметководствената вредност на средствата и обврските во финансиските извештаи и нивната соодветна даночна основа употребена при пресметката на оданочливата добивка, и се евидентира со примена на методот на обврска. Одложените даночни обврски се признаваат за сите оданочливи временски разлики и одложено даночно средство се признава за сите одбитни временски разлики и тоа во обем во кој што постои веројатност дека ќе постои добивка којашто ќе биде предмет на оданочување и во однос на која ќе може да се искористат временските разлики како одбитна ставка.

Одложените даночни средства и обврски се вреднуваат според даночните стапки кои се очекува да се применат во периодот во кој обврските се исплатени или средствата се реализирани, а произлегуваат од пропишаните даночните стапки (и закони за даноци) коишто важат на крајот на периодот на известување. На 31 декември 2020 и 2019 година не постојат оданочиви или одбитни временски разлики и последователно, во овие финансиски извештаи не се признати никакви одложени даноци.

Оданочување (продолжува)

Данок на додадена вредност (ДДВ)

Приходите од осигурување како и другите приходи кои Друштвото ги остварува во текот на редовното работење се ослободени од ДДВ. Влезниот ДДВ при набавка на средства не може да се поврати од даночните власти и се признава како дел од набавната вредност на средствата, доколку е применливо; побарувањата се искажани без ДДВ, а обврските се искажани со вклучен ДДВ.

3.8 Користи за вработените

Придонесите за здравствено, пензиско и социјално осигурување од бруто плати и нето платите се плаќаат од страна на Друштвото во текот на годината според законските прописи. Ваквите придонеси претставуваат дефинирани планови за бенефиции и се признаваат како трошок кога вработените извршуваат услуги. Не постојат дополнителни обврски според овие планови.

Во согласност со законските барања, Друштвото има обврска на своите вработени да им исплати отпремнина при пензионирање во висина на две просечни месечни плати. Друштвото за 2020 и 2019 година има евидентирано резервација за трошоци за пензионирање согласно пресметката од актуарот.

3.9 Наеми

Оперативен наем

Плаќањата за оперативниот наем се признаваат како трошок во добивката или загубата на праволинска основа во периодот за кој трае наемот.

Финансиски наем

Наемите на средствата во услови кога Друштвото ги презема сите ризици и награди својствени за сопственоста се класифицирани како финансиски наем. При почетно признавање средството земено под наем се мери според пониската од неговата објетивна вредност и сегашната вредност на минималните плаќања на наемот. Последователно на почетното признавање, средството се евидентира во согласност со сметководствената политика применлива на тоа средство. Сите останати наеми се класифицирани како оперативни наеми, а средствата под наем не се признаваат во извештајот за финансиска состојба на Друштвото.

3.10 Земјиште, опрема и нематеријални средства

Опремата и нематеријалните средства се евидентираат по набавната вредност намалена за акумулираната депрецијација и амортизација, и акумулираната загуба поради оштетување, доколку постои.

Земјата се евидентира по набавна вреднот и не се пресметува депрецијација.

Почетното признавање ги вклучува фактурната вредност, увозните царински трошоци, други давачки при набавката кои се без право на враќање и сите други трошоци кои се прават со цел средството да се стави во работна состојба. Купениот софтвер кој е интегрален дел од функционалноста на соодветната опрема не се капитализира како дел од таа опрема, туку поодделно се прикажува како нематеријално средство.

Опрема и нематеријални средства (продолжува)
Трошоците за редовно одржување и поправки на опремата се евидентираат во добивката или загубата во моментот на нивното настанување.

Депрецијацијата и амортизацијата се пресметуваат на набавната вредност на средството, земајќи го во предвид проценетиот век на користење, со употреба на праволиниска метода. Проценетиот корисен век на средството и применетиот метод на депрецијација и амортизација се прегледуваат на крајот на секоја година, и притоа ефектите од евентуалните промени се имплементираат при идните пресметки на депрецијација и амортизацијата.

Проценетите годишни стапки на депрецијација и амортизација на опремата и нематеријалните средства се како што следи:

Компјутери	25%
Опрема и мебел	10% - 25%
Моторни возила	25%
Нематеријални средства	25%

Кога амортизираните средства се ставаат надвор од употреба, или на било кој начин се отуѓуваат, соодветната набавна вредност и исправката на вредноста се елиминираат од соодветните сметки.

Капиталните добивки или загуби реализирани со отуѓувањата се признаваат како приход или трошок.

Средства земени под наем - наемател
Наемите на средствата во услови кога Друштвото ги презема сите ризици и награди својствени за сопственоста се класифицирани како финансиски наем. При почетно признавање средството земено под наем се мери според пониската од неговата објективна вредност и сегашната вредност на минималните плаќања на наемот. Последователно на почетното признавање, средството се евидентира во согласност со сметководствената политика применлива на тоа средство. Сите останати наеми се класифицирани како оперативни наеми, а средствата под наем не се признаваат во извештајот за финансиска состојба на Друштвото.

3.11 Загуби поради оштетување на материјалните средства

На крајот на периодот на известување, Друштвото ги преоценува сметководствените вредности на своите материјални средства за да утврди дали постојат наговестувања дека дошло до загуби како резултат на намалување на вредноста на средствата. Ако постојат такви наговестувања, се проценува надоместувачката вредност на средствата за да се утврдат евентуалните загуби поради оштетување. Доколку не е во можност да се процени надоместувачката вредност на поединечно средство, Друштвото го проценува надоместувачкиот износ на единицата која генерира парични текови а на која тоа средство и припаѓа.

Надоместувачката вредност е нето продажната цена или вредноста во употреба, во зависност од тоа која е поголема. За потребите на проценката на вредноста во употреба, се дисконтираат проценетите идни парични приливи до нивната сегашна вредност со примена на дисконтна стапка пред оданочување која ја одразува сегашната пазарна процена на временската вредност на парите и ризикот кој е специфичен за тоа средство.

Загуби поради оштетување на материјални средства (продолжува)

Ако проценетиот надоместувачки износ на средството (или на единицата која генерира парични текови) е помал од сметководствената вредност, во тој случај сметководствената вредност на тоа средство (или на единицата која генерира парични текови) се намалува до надоместувачкиот износ. Загубите поради оштетување се признаваат веднаш како расход.

При последователното сторнирање на загубата поради оштетување, сметководствениот износ на средството (или на единицата која генерира парични текови) се зголемува до ревидираниот проценет надоместувачки износ на тоа средство, при што поголемата сметководствена вредност не ја надминува сметководствената вредност која би била утврдена доколку во претходните години не би дошло до признаени загуби поради оштетување на тоа средство.

На ден 31 декември 2020 година, врз основа на проценка на Раководството на Друштвото, не постојат индикации за оштетување на вредноста на основните средства.

3.12 Финансиски средства

Класификација

Финансиските средства се класифицираат во четири категории, зависно од целта за која биле стекнати, како што следи:
Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби се финансиски инструменти кои што се стекнати со цел со истите да се тргува или кои при почетното признавање од страна на Друштвото се класифицирани како средства по објективна вредност преку добивки и загуби. Со состојба на 31 Декември 2020 и 2019 година Друштвото ги има класифицирано уделите од инвестициски фондови во оваа категорија, односно како хартии од вредност и други финансиски инструменти чувани за тргување.

Финансиски средства чувани до доспевање се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата и со фиксен период на доспевање кои Друштвото има намера и можност да ги чува до периодот на доспевање. Со состојба на 31 декември 2020 Друштвото нема евидентирано вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање (2019: Друштвото ги класифицира државните записи како финансиски средства чувани до доспевање).

Кредити и побарувања се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата коишто не котираат на официјалните пазари, освен оние коишто Друштвото има намера да ги продаде во краток рок, оние коишто при почетното признавање Друштвото ги класифицирало како средства по објективна вредност преку добивки и загуби или расположливи за продажба или оние за кои Друштвото нема да биде во можност да го поврати почетното вложување што не е резултат на кредитното вложување. Со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година Друштвото ги класифицира парите и паричните еквиваленти, побарувањата од осигуреници и останатите побарувања од непосредни работи, орочените депозити во домашни банки, средствата од реосигурување и вложувањата во заеднички контролирани ентитети како кредити и побарувања.

Финансиски средства (продолжува)

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативни финансиски инструменти кои се, или класифицирани во оваа категорија или не се класифицирани во било која од останатите категории. Со состојба на 31 декември 2020 година Друштвото ги класифицира обврзниците како финансиски средства расположливи за продажба.

Класификација на финансиските обврски
Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорениот ангажман. Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од обврски кон реосигурители, обврски по основ на осигурување и останати обврски.
Истите се евидентирани по нивна објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Почетно признавање
Друштвото почетно ги признава кредитите и побарувањата и депозитите на денот кога тие се настанати. Сите останати финансиски средства и обврски почетно се признаваат на датумот на тргување на кој што Друштвото станува странка на договорните одредби за инструментот.
Сите финансиски средства, освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби, почетно се мерат по нивната набавна вредност зголемена за трансакционите трошоци коишто можат директно да се припишат на стекнувањето на финансиското средство.

Депризнавање
Друштвото ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг.
Доколку на пренесените финансиски средства Друштвото оствари камата и истата ја задржи, каматата се признава како посебно средство или обврска.
Друштвото ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

Нетирање
Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во извештајот за финансиска состојба само кога Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.
Приходите и расходите се нетираат и нето износот се прикажува во добивките и загубите само доколку тоа е дозволено со стандардите, или за одредени добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции, како што се активностите за тргување.

Последователно мерење на финансиски средства
По почетното признавање, Друштвото ги мери расположливите-за-продажба финансиски средства по нивната објективна вредност без било какви намалувања за трансакционите трошоци кои може да настанат при нивната продажба.

Финансиски средства (продолжува)

Објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активниот пазар се базира на нивната куповна цена на денот на извештајот на финансиската состојба.
Доколку пазарот на кој котира финансиското средство не е активен, Друштвото ја утврдува објективната вредност на средството со примена на техники за вреднување. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени, подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената. Доколку вредноста на сопственичките инструменти не може соодветно да се измери, тие се мерат по набавна вредност.

Вложувањата чувани-до-доспевање и кредитите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата намалени за евентуалните загуби поради оштетување.

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на средствата расположливи-за-продажба се признаваат во сеопфатната добивка, освен загубите од оштетување, кои се признаваат во добивките и загубите во периодот во кој се јавуваат.

При продажба или оштетување на финансиските средства расположливи-за-продажба кумулативните добивки и загуби кои претходно биле признаени во сеопфатната добивка се признаваат во добивките и загубите. Во случај кога финансиските средства расположливи за продажба носат камата, каматата пресметана со методот на ефективна камата се признава во добивките и загубите.

Оштетување на финансиски средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност
Друштвото редовно врши вреднување на ставките од билансот на состојба (Извештајот за финансиска состојба) согласно Правилникот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси и измените и дополнувањата, донесени од страна на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

Друштвото ги класифицира своите побарувања во соодветни групи по основ на премија за осигурување, побарувања по основ на регрес и останати побарувања во зависност од времето на доцнење во исполнување на обврските од страна на должникот, сметано од денот на доспевање на побарувањето и останати побарувања.

Врз основа на таа класификација, со состојба на 31 декември 2019 година, Друштвото утврдува соодветна исправка на вредност – Посебна резерва на побарувањата на следниот начин:

Ризична категорија	Период на доцнење на датумот на финансиските извештаи	% на исправка на вредност
Категорија А	до 30 дена	0%
Категорија Б	од 31 до 60 дена	10%
Категорија В	од 61 до 120 дена	31%
Категорија Г	од 121 до 270 дена	51%
Категорија Д	од 271 до 365 дена	71%
Категорија Ѓ	над 365 дена	100%

Финансиски средства (продолжува)

Агенцијата за супервизија на осигурување на 14.04.2020 година усвои измена на Правилникот за метод на вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси (Службен весник на РСМ бр. 107/2020) како дел од пакетот мерки за друштвата за осигурување за олеснување на работата во услови на COVID-19 кризата кој се применува во текот на 2020 година заклучно со 31 декември 2020 година.

Согласно овој правилник, со состојба на 31 декември 2020 година, Друштвото утврдува соодветна исправка на вредност – Посебна резерва на побарувањата на следниот начин:

Ризична категорија	Период на доцнење на датумот на финансиските извештаи	% на исправка на вредност
Категорија А	до 90 дена	0%
Категорија Б	од 91 до 120 дена	10%
Категорија В	од 121 до 180 дена	31%
Категорија Г	од 181 до 330 дена	51%
Категорија Д	од 331 до 425 дена	71%
Категорија Ѓ	над 425 дена	100%

Депризнавање на финансиски средства

Друштвото депризнава финансиските средства само во случај кога договорните права за средството истекуваат или се пренесува финансиското средство и соодветно сите ризици и права кои произлегуваат од сопственоста на друг ентитет.

3.13 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман. Не постојат финансиски обврски кои би се класифицирале како сопственички инструменти, бидејќи Друштвото не склучило било каков договор со којшто се обезбедува право на учество во остатокот на нето средствата на Друштвото по одземање на сите негови обврски.

Финансиските обврски се класифицирани како обврски спрема добавувачите, останати обврски и субординирани обврски.

Обврски спрема добавувачите и останати обврски

Обврските спрема добавувачи и другите обврски се прикажани според нивната номинална вредност.

Обврски за настанати пријавени штети

Овие обврски се признаваат врз основа на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

Депризнавање на финансиски обврски

Друштвото ги депризнава финансиските обврски единствено кога нејзините обврски се извршени, откажани или застарени.

3.15 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти ги сочинуваат паричните средства во благајна, депозити по видување како и високоликвидните хартии од вредност со оригинален рок на доспевање пократок од три месеци, кај кои постои незначителен ризик од промените во нивната објективна вредност.

3.16 Акционерки капитал

Обични акции

Обичните акции се класификувани како капитал. Трошоците директно поврзани со издавање на инструменти на главнина се признаваат како намалување на почетното мерење на инструментот на главнина.

Откуп на сопствени акции

Кога Друштвото откупува сопствени акции, износот на платениот надомест, вклучувајќи ги и директните зависни трошоци, се признаваат како промени во капиталот.

Откупените акции се класифицираат како сопствени акции и претставуваат одбитна ставка од вкупниот капитал. Кога сопствените акции последователно се продадени, добиениот износ се признава како зголемување во капиталот, и вишокот или кусокот од трансакцијата се пренесува на/од премија од акции.

Резерви

Резервите кои се состојат од задолжителни и ревалоризациони резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на раководството и акционерите на Друштвото.

Дивиденди

Дивидендите се признаваат како обврски во периодот кога се објавени.

3.17 Нетирање

Средствата, обврските, приходите и расходите се нетираат и нето износот се прикажува во извештајот за финансиската состојба, односно извештајот за сеопфатната добивка само кога Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи, и кога тоа е дозволено со стандардите и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

3.18 Трансакции со поврзани страни

Согласно Законот за супервизија на осигурување поврзани лица се сметаат две или повеќе правни и физички лица кои се меѓусебно поврзани на следните начини:

а) управувачко или капитално, или на кој било друг начин, при што тие заедно ја определуваат нивната деловна политика или работат во координација едни со други за да обезбедат вообичаени комерцијални предности;

б) кога едно лице значително влијае на донесувањето на финансиски и деловни одлуки на другото лице;

в) работењето или резултатите од работењето на едното лице значително влијаат врз работењето на другото лице. Лицата се поврзани и на тој начин што едно правно или физичко лице има учество во друго правно лице.

Поврзани лица вклучуваат:

а) членови на потесно семејство;

б) членови на орган на управување, надзорен орган или прокурист, како и членови на нивното потесно семејство;

в) лица вработени врз база на договор за работа со посебни услови, како и членови на нивното потесно семејство;

г) на начин што едно лице, односно лица кои се сметаат за поврзани лица заедно директно или индиректно имаат учество во друго лице;

д) на начин што во двете лица учество има исто лице, односно лица кои се сметаат за поврзани.

4. КРИТИЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ПРЕТПОСТАВКИ

Презентацијата на финансиските извештаи, бара од Раководството на Друштвото да користи најдобро можни проценки и разумни претпоставки, кои имаат ефект на презентираните вредности на средствата и обврските, обелоденувањето на потенцијалните побарувања и обврски на денот на составувањето на финансиските извештаи, како и на приходите и расходите во текот на периодот на известувањето. Овие проценки и претпоставки се засновани на информации кои се расположливи на денот на составување на финансиските извештаи. Подолу се наведени клучните претпоставки што се однесуваат на иднината и други извори на несигурност при вршење на проценките на крајот на периодот на известување, коишто ги зголемуваат ризиците за значајни прилагодувања на сметководствената вредност на средствата и обврските.

Проценка на настанати, пријавени и неисплатени штети

Секоја пријавена штета се проценува поединечно од страна на Друштвото земајќи ги во предвид околностите при настанување на штетата, достапните информации и искуството на Друштвото за големината и износот на сличните штети. Проценките на резервациите за овие штети базираат на информациите кои се достапни во моментот на проценката, меѓутоа конечната обврска по штетите може да варира како резултат на дополнителни промени на расположливите информации кои настанале од моментот на проценката до моментот на конечната исплата и ликвидирање на штетата.

Проценка на резервациите за настанати непријавени штети

Резервациите за настанати непријавени штети се прават со примена на Chain-Ladder методата и со примена на други методи превземени од искуството на Групацијата за ваков тип на проценки. Износите за проценетите настанати непријавени штети може да се разликуваат во однос на пријавените штети во наредниот период.

Исправка на вредноста на побарувањата

Исправката на вредноста за сомнителни и спорни побарувања се пресметува врз основа на проценетите загуби како резултат на неможноста купувачите да ги исполнат своите обврски, применувајќи релевантни одлуки на Раководството. При утврдување на адекватноста на исправката на вредноста за сомнителни и спорни побарувања, проценката е заснована на старосна анализа на побарувањата за премии, историските отписи, кредитните способности на клиентите и промените во условите на продажба. Ова вклучува и претпоставки за идното однесување на клиентите и соодветните идни наплати од нив. Раководството на Друштвото верува дека не е потребна дополнителна исправка.

Објективна вредност

Во Република Северна Македонија не постои доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купувањата и продажбите на побарувањата како и на другите финансиски средства и обврски со оглед на тоа дека не постојат објавени пазарни информации. Како резултат на ова објективната вредност не може веродостојно да се одреди во отсуство на активен пазар. Мислење на Раководството е дека, обелоденетите сметководствени вредности се валидни, во однос на тековните услови на пазарот.

Обврски спрема Националното Биро за Осигурување

Во согласност со Законот за супервизија на осигурувањето, Друштвото, како и останатите осигурителни друштва кои се вклучени на пазарот на осигурување на моторни возила, има обврска кон Националното Биро за Осигурување во поглед на штетите кои произлегуваат од моторни возила, причинети од непознати сторители или неосигурани возила. Исто така, во случај на ликвидирање на било кое од осигурителните друштва кои се вклучени на пазарот на осигурување на моторни возила, Друштвото заедно со останатите друштва е обврзано да учествува со свое учество во неисплатените штети кои произлегуваат од моторни возила.

Корисен век на средствата

Одредувањето на корисниот век на средствата се заснова на искуството за слични такви средства, како и очекуваниот технолошки развој и промени во пошироката економија, индустриските фактори или локалните пазари. Соодветноста на проценките на корисните векови на средствата редовно се прегледуваат за значајни промени во употребените претпоставки.

5. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Софтвер
Набавна вредност	
На 01 јануари 2019	8.297.527
Зголемување	1.205.397
На 31 Декември 2019	**9.502.924**
На 01 јануари 2020	9.502.924
Зголемување	359.750
На 31 Декември 2020	**9.862.674**
Акумулирана депрецијација	
На 01 јануари 2019	4.446.113
Депрацијација за годината	1.553.202
На 31 Декември 2019	**5.999.315**
На 01 јануари 2020	5.999.315
Депрецијација за годината	1.484.392
На 31 Декември 2020	**7.483.707**
Нето евидентирана вредност	
На 01 јануари 2019	3.851.414
На 31 Декември 2019	3.503.609
На 31 Декември 2020	**2.378.967**

Залог врз нематеријални средства
На 31 декември 2020 и 2019 година, Друштвото нема дадено нематеријални средства под залог и истите во целост се користат за вршење на дејност на Друштвото.

6. ВЛОЖУВАЊА

6.1 Вложувања во заеднички контролирани ентитети

На 31 декември 2020 година, вложувањата во заеднички контролирани ентитети во износ од 11.167.565 денари (2019: 13.589.208 денари) се однесуваат на основачки удел во Национално Биро за Осигурување во согласност со барањата на Законот за супервизија на осигурувањето на Република Северна Македонија. Националното Биро за Осигурување е непрофитна организација основана од страна на сите домашни осигурителни компании чија цел е да го заштити интересот на нејзините членови при меѓународно осигурување на моторни возила и да ги претставува членовите пред меѓународните осигурителни компании. Вложувањата во заеднички контролирани ентитети претставуваат вложени каматоносни депозити кои се чуваат на посебни сметки во банки. Националното Биро за Осигурување е обврзано да не ги вложува и да го врати депозитот на секој член при престанување на неговото работење со осигурување на моторни возила.

7. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА

	2020	2019
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (нето вредност)	-	84.668.113
Финансиски вложувања расположливи за продажба	321.215.430	215.215.285
Финансиски вложувања за тргување	48.928.212	73.316.295
Депозити, заеми и останати пласмани	112.772.000	142.781.225
Вкупно	**482.915.642**	**515.980.918**

7.1 Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување

	2020	2019
Државни записи со рок на достасување до една година	-	84.990.000
Акумулирана амортизација	-	(321.887)
Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	**-**	**84.668.113**
Котирани	-	-
Некотирани	-	84.668.113
Вкупно	**-**	**84.668.113**

На 31 декември 2020 година Друштвото нема финансиски вложувања чувани до достасување (2019: државни записи во вкупен износ од 84.668.113 денари со рок на доспевање до 1 година и каматни стапки од 0,6% до 0,8%).

7.2 Финансиски вложувања расположливи за продажба

	2020	2019
Државни обврзици со рок на достасување над една година	321.215.430	215.215.285
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	**321.215.430**	**215.215.285**
Котирани	-	-
Некотирани	321.215.430	215.215.285
Вкупно	**321.215.430**	**215.215.285**

На 31 декември 2020 година Друштвото има финансиски вложувања расположливи за продажба во државни обврзници, со рок на доспевање од 15 до 30 години, (2019: 215.215.285) и каматни стапки од 2,20% до 4,1% (2019: од 2,45% до 4,1%).

7.3 Финансиски вложувања за тргување

Со состојба на 31 декември 2020 година, финансиските вложувања за тргување се состојат од вложувања во удели во инвестициски фондови. Нивната објективна вредност со состојба на 31 декември 2020 година изнесуваше 48.928.212 денари (2019: 73.316.295 денари) усогласена според вредноста на нето имотот по удел на Фондовите на тој датум.

Во текот на 2020 година, Друштвото од промена на објективната вредност на вложувањата кои се чуваат за тргување, оствари приход во вкупнен износ од 404.681 денари (2019: 444.560 денари) (белешка 18).

7.4 Депозити, заеми и останати пласмани

	2020	2019
Орочени депозити во домашни банки (во денари)	112.772.000	142.772.000
Останати пласмани	-	9.225
Вкупно	**112.772.000**	**142.781.225**

На 31 декември 2020 година Друштвото има вложувања во депозити во домашни банки кои имаат рок на доспевање од 24 месеци (2019: од 12 до 24 месеци) и каматни стапки од 1,4% до 2,1% (2019: 1,1% до 2,1%)

8. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

	2020	2019
Бруто резерва за преносна премија		
Состојба на 01 Јануари	20.416	919.429
Движење во тековна година (Белешка 17)	(20.416)	(899.013)
Состојба на 31 Декември (Белешка 14)	**-**	**20.416**
Бруто резерви за штети		
Состојба на 01 јануари	17.328.618	-
Движење во тековна година (Белешка 21)	(3.720.945)	17.328.618
Состојба на 31 Декември (Белешка 14)	**13.607.673**	**17.328.618**
Дел за реосигурување во бруто технички резерви (Белешка 14)	**13.607.673**	**17.349.034**

9. ПОБАРУВАЊА

Побарувањата се прикажани во бруто износ намалени за исправката на вредноста на побарувањата од договори за осигурување во согласност со Правилникот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси и измените и дополнувањата, донесени од страна на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.
Агенцијата за супервизија на осигурување на 14.04.2020 година усвои измена на Правилникот за метод на вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси. Одредбите од овој правилник се применуваа заклучно со 31.12.2020 година.

	2020	2019
Побарувања од непосредни работи во осигурување	52.210.553	52.550.260
Исправка на вредност	(25.173.684)	(28.760.931)
	27.036.869	**23.789.329**
Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	22.965.918	19.513.008
Исправка на вредност	(14.123.652)	(13.663.236)
	8.842.266	**5.849.772**
Побарувања за финансиски вложувања	**5.355.112**	**1.648.692**
Останати побарувања	2.919.907	3.077.228
Исправка на вредност	(2.422.750)	(2.257.294)
	497.157	**819.934**
Вкупно	**41.731.404**	**32.107.727**

Побарувања (продолжува)

9.1 Побарувања од непосредни работи во осигурувањето

	2020	2019
Побарувања од осигуреници	43.227.132	42.707.165
Исправка на вредност на побарувања од осигуреници	(25.062.269)	(27.579.634)
	18.164.863	**15.127.531**
Побарувања од посредници	8.983.421	9.843.095
Исправка на вредност на побарувања од посредници	(111.415)	(1.181.297)
	8.872.006	**8.661.798**
Вкупно	**27.036.869**	**23.789.329**

Во текот на 2020 година, Друштвото изврши проценка на наплатливоста на салдото на побарувања на премија од осигуреници, врз чија основа изврши отпис поради ненаплатливост на истите во износ од 1.517.011 денари (2019: нема).

Анализата на старосната структура на побарувања од непосредни работи во осигурување со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година е како што следи:

	2020
Недоспеани побарувања	6.262.497
	6.262.497
Доспеани побарувања	
до 90 дена	17.520.991
91-120 дена	1.679.466
121-180 дена	1.377.142
181-330 дена	1.341.420
330-425 дена	466.135
над 425 дена	23.562.902
Доспеани побарувања	**45.948.056**
Исправка на вредност на побарувања од осигуреници	(25.173.684)
Вкупно	**27.036.869**

	2019
Недоспеани побарувања	5.858.394
	5.858.394
Доспеани побарувања	
до 30 дена	11.005.486
31-60 дена	2.721.988
61-120 дена	2.731.459
121-270 дена	4.764.880
271 - 365 дена	956.168
над 365 дена	24.511.885
Доспеани побарувања	**46.691.866**
Исправка на вредност на побарувања од осигуреници	(28.760.931)
Вкупно	**23.789.329**

Побарувања (продолжува)

Движењето на сметката на исправка на вредност на побарувања од непосредни работи во осигурување во текот на 2020 и 2019 година е како што следи:

	2020	2019
На 1 јануари	28.760.931	31.585.005
Дополнителна исправка за годината (Белешка 25)	731.718	1.218.727
Ослободување на исправка за годината (Белешка 25)	(2.801.954)	(4.042.801)
Отпис на побарувања	(1.517.011)	-
На 31 декември	**25.173.684**	**28.760.931**

9.2 Останати побарувања

	2020	2019
Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	22.965.918	19.513.008
Исправка на вредност	(14.123.652)	(13.663.236)
	8.842.266	**5.849.772**
Побарувања за финансиски вложувања	**5.355.112**	**1.648.692**
Останати побарувања	2.919.907	3.077.228
Исправка на вредност	(2.422.750)	(2.257.294)
	497.157	**819.934**
Вкупно	**14.694.535**	**8.318.398**

Во текот на 2020 година, Друштвото изврши проценка на наплатливоста на салдото на регресни побарувања, врз чија основа изврши отпис поради ненаплатливост на истите во износ од 789.403 денари (2019: нема).

Движењето на сметката на исправка на вредност на останати побарувања во текот на 2020 и 2019 година е како што следи:

	2020	2019
На 1 јануари	15.920.530	11,036,842
Дополнителна исправка за годината (Белешка 26)	1.489.782	6.195.506
Ослободување на исправка за годината (Белешка 26)	(74.507)	(1.311.818)
Отпис на побарувања	(789.403)	-
На 31 декември	**16.546.402**	**15.920.530**

10. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ)

	Опрема и канцелариски мебел	Компјутери	Моторни возила	Останати средства	Мат.сред. под фин.лизинг	Вкупно
Набавна вредност						
На 01 јануари 2019	4.143.313	5.616.620	5.543.990	4.639.743	1.847.228	21.790.894
Зголемување	65.344	14.187	-	373.139	-	452.670
Расходување	(508.159)	(159.362)	(2.151.205)	(3.450)	-	(2.822.176)
На 31 Декември 2019	**3.700.498**	**5.471.445**	**3.392.785**	**5.009.432**	**1.847.228**	**19.421.388**
На 01 јануари 2020	3.700.498	5.471.445	3.392.785	5.009.432	1.847.228	19.421.388
Зголемување	24.399	472.871	-	101.728	-	598.998
Продажби и расходување	(337.008)	(559.421)	(682.237)	(57.281)	-	(1.635.947)
На 31 Декември 2020	**3.387.889**	**5.384.895**	**2.710.548**	**5.053.879**	**1.847.228**	**18.384.439**
Акумулирана амортизација						
На 01 јануари 2019	3.549.804	4.676.699	2.732.237	496.198	615.744	12.070.682
Амортизација за годината	189.610	562.763	1.341.182	691.780	461.807	3.247.142
Расходување	(505.865)	(158.060)	(2.061.572)	(2.301)	-	(2.727.798)
На 31 Декември 2019	**3.233.549**	**5.081.402**	**2.011.847**	**1.185.677**	**1.077.551**	**12.590.026**
На 01 јануари 2020	3.233.549	5.081.402	2.011.847	1.185.677	1.077.551	12.590.026
Амортизација за годината	152.823	314.555	706.066	723.198	461.808	2.358.450
Продажби и расходување	(296.103)	(559.421)	(289.712)	(43.537)	-	(1.188.773)
На 31 Декември 2020	**3.090.269**	**4.836.536**	**2.428.201**	**1.865.338**	**1.539.359**	**13.759.703**
Нето евидентирана вредност						
На 01 јануари 2019	593.509	939.921	2.811.753	4.143.545	1.231.484	9.720.212
На 31 Декември 2019	466.949	390.043	1.380.938	3.823.755	769.677	6.831.362
На 31 Декември 2020	**297.620**	**548.359**	**282.347**	**3.188.541**	**307.869**	**4.624.736**

Залог врз опрема

На 31 декември 2020 и 2019 година, Друштвото нема дадена опрема и возила под залог и истите во целост се користат за вршење на дејноста на Друштвото.

11. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	2020	2019
Парични средства во банка	4.371.991	10.332.395
Благајна	5.844	2.049
Вкупно	**4.377.835**	**10.334.444**

12. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА

	2020	2019
Одложени трошоци за премија-стекнување (Белешка 22)	50.211.079	63.356.903
Останати одложени трошоци	11.580	10.580
Вкупно	**50.222.659**	**63.367.483**

Трошоците за стекнување на полиси за осигурување ги вклучуваат трошоците за провизија, троошоци за печатење на полиси за осигурување, бруто плати за вработени во внатрешна продажна мрежа и останати трошоци за стекнување на нови или обновување на постоечките договори за осигурување.

Горенаведените трошоци за стекнување на нови или обновување на постоечките договори за осигурување, кои настануваат во периодот на известување, се разграничуваат до степен до кој што ќе се покријат од идните приходи.

Агенцијата на супервизија на осигурување усвои измена во правилникот за контен план на друштвата за осигурување и реосигурување (Сл.весник на РСМ 170/2019). Со измените, поблиску се определува кои ставки се признаваат како трошоци за стекнување, кои потоа соодветно се разграничуваат и се признаваат одложено. Друштвото ќе врши усогласување на пресметките за разграничување на трошоците за стекнување со новата регулатива, во рамките на пропишаниот рок, најдоцна до 01.01.2021 година, при што се очекува ефектот од оваа усогласеност да изнесува 13 мил. денари помалку признаени одложени трошоци за стекнување.

13. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

13.1 ЗАПИШАН КАПИТАЛ

На 31 декември 2020 година акционерскот капитал на Друштвото се состои од 5.859 (2019: 5.859) обични акции со номинална вредност од 1,000 ЕУР по акција, односно 359.510.748 денари. Секоја акција има право на еден глас, на дел од добивката (дивиденда) и право на исплата од ликвидационата, односно стечајната маса. Со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година акционерската структура на Друштвото е како што следи:

	% од акциите со право на глас
GRAZER WECHSELSEITIGE VERSICHERUNG GRAZ AUSTRIA	100%
	100%

	Бр.на акции		Запишан капитал во денари	
	2020	2019	2020	2019
Состојба на 1 јануари	5.859	3.000	359.510.748	183.716.100
Запишани акции во текот на годината	-	2.859	-	175.794.648
Состојба на 31 декември	**5.859**	**5.859**	**359.510.748**	**359.510.748**

13.2 ЗАКОНСКИ РЕЗЕРВИ

Резерви за сигурност
Во согласност со Законот за супервизија во осигурувањето, Друштвото е должно да издвојува во резервите за сигурност најмалку една третина од остварената добивка во годината (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од предходни години). Кога овие резерви ќе надминат 50% од остварената просечна премија во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексит на пораст на цените на мало, Друштвото не е должно да издвојува од добивката за резервите за сигурност.

Резервите за сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подлог временски период.

Со состојба на 31 декември 2020 година, резервите за сигурност изнесуваат 40.585.544 денари (2019: 40.585.544 денари).

Општа Резерва
Во согласност со локалната законска регулатива, Друштвото до 31 декември 2011 беше обврзано секоја година да издвојува задолжителна општа резерва, која се формира со одземање на 15% од нето добивката. Издвојувањето се врши се до моментот додека резервата не достигне износ кој е еднаков на една петтина од основната главнина. До достигнување на законскиот минимум, оваа резерва може да се користи само за покривање на загубата, а кога ќе го надмине предвидениот минимум, вишокот може да се користи за исплата на дивиденди.

Согласно измените и дополнувањата на Законот за супервизија од 2011 година, се укинува обврската на Друштвото да пресметува и издвојува задолжителна општа резерва согласно Законот за трговски друштва.

Со состојбата на 31 декември 2020, општата резерва изнесува 10.414.284 денари (2019: 10.414.284 денари).

Дивиденда
Во текот на 2020 година, Друштвото не исплати дивиденда (2019: нема).

13.3 СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ
Со состојба на 31 декември 2020 година, субординираните обврски изнесуваат 92.541.000 денари (2019: 92.228.400 денари) односно 1.500.000 ЕУР (2019: 1.500.000 ЕУР), со еднократно доспевање на истекот на кредитот, кој е во траење од 5 години (2019: 5 години) со каматна стапка од 2% годишно (2019: 2% годишно).

Со состојба на 31 декември 2020 година, обврската по камата за субординираниот заем изнесува 2.205.778 денари (2019: 353.753 денари).

Субординирани обврски (продолжува)

На 28.10.2019 година од страна на GRAZER WECHSELSEITIGE VERSICHERUNG GRAZ AUSTRIA, е одобрен и исплатен Субординиран заем во износ од 1.500.000 ЕУР со цел да се подобри капиталната адекватност и развојот на Друштвото. Субординираниот заем претпоставува во случај на стечај или на ликвидација на друштвото за осигурување, овие обврски ќе бидат исплатени пред измирување на обрските спрема акционерите на друштвото за осигурување и носителите на хартии од вредност со неопределен рок на доспевање, но по измирување на обврските спрема останатите доверители.

14. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

Со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година, бруто техничките резерви на Друштвото се состојат од следниве видови резерви: бруто резерви за преносни премии, резерви за штети и бруто еквилизациони резерви.

			2020			2019
	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето
Настанати, пријавени штети	112.379.069	(13.607.673)	98.771.396	134.005.078	(17.328.618)	116.676.460
Настанати, но непријавени штети	90.009.177	-	90.009.177	91.460.868	-	91.460.868
Бруто еквилизациона резерва	-	-	-	-	-	-
Преносна премија	143.354.852	-	143.354.852	185.816.321	(20.416)	185.795.905
Состојба на 31 декември	**345.743.098**	**(13.607.673)**	**332.135.425**	**411.282.267**	**(17.349.034)**	**393.933.233**

Резерви за штети

	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето
Состојба на 01 јануари	225.465.946	-	225.465.946	172.761.561	-	172.761.561
Резерви за настанати, пријавени штети (белешка 21)	(21.626.009)	(13.607.673)	(35.233.682)	35.934.951	(17.328.618)	18.606.333
Резерви за настанати, но непријавени штети (белешка 21)	(1.451.691)	-	(1.451.691)	16.769.434	-	16.769.434
Останати технички резерви за неистечен ризик	-	-	-	-	-	-
Еквализациона резерва	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	**202.388.246**	**(13.607.673)**	**188.780.573**	**225.465.946**	**(17.328.618)**	**208.137.328**

Преносна премија

	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето
Состојба на 01 јануари	185.816.321	(20.416)	185.795.905	171.856.553	(919.429)	170.937.124
Полисирана премија во тековна година (Белешка 17)	266.816.865	(13.770.436)	253.046.429	362.080.339	(18.092.293)	343.988.046
Заработената премија во тековната година	(309.278.334)	13.790.852	(295.487.482)	(348.120.571)	18.991.306	(329.129.265)
Состојба на 31 декември	**143.354.852**	**-**	**143.354.852**	**185.816.321**	**(20.416)**	**185.795.905**

Бруто технички резерви (продолжува)

Настанатите, пријавени и неисплатени штети по класи на осигурување се прикажани во следната табела:

	2020	2019
Автоодговорност	90.378.220	106.087.439
Каско	3.363.518	4.447.477
Имот	1.906.708	1.050.523
Незгода	4.239.272	2.373.926
Зелена карта	11.413.036	19.601.890
Здравствено патничко осигурување	1.078.315	443.823
Вкупно	**112.379.069**	**134.005.078**

Настанати, но непријавени штети по класи на осигурување се прикажани во следната табела:

	2020	2019
Автоодговорност	76.068.551	73.848.846
Каско	102.028	99.005
Имот	45.358	46.049
Незгода	2.577.258	5.645.043
Зелена карта	10.758.535	11.032.330
Здравствено патничко осигурување	199.023	418.846
Одговорност	258.424	370.749
Вкупно	**90.009.177**	**91.460.868**

Преносната премија по класи на осигурување е прикажана во следната табела:

	2020	2019
Автоодговорност	111.975.673	135.871.287
Зелена карта	16.085.940	31.270.498
Гранични полиси	230.166	266.645
Здравствено патничко осигурување	240.520	591.369
ЦМР	58.136	129.734
Каско	4.637.703	6.294.589
Осигурување на имот	3.276.237	3.584.046
Одговорност	286.439	303.990
Стока во транспорт	-	2.286
Лична незгода	6.564.038	7.501.877
Вкупно	**143.354.852**	**185.816.321**

Бруто еквилизациона резерва

Еквилизационата резерва претставува дополнителна резерва за штети по договори за осигурување. Еквилизационата резерва се издвојува заради израмнување на нерамномерното настанување на штети, односно израмнување на каков било технички дефицит или натпросечен годишен коефициент на штети. Пресметката е направена врз основа на Правилник за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

Со состојбата на 31 декември 2020 година бруто еквилазициона резерва изнесува нула (2019: нула).

Бруто технички резерви (продолжува)

Според правилникот за МИНИМАЛНИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ПРЕСМЕТКА НА ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ, за 2020 и 2019 година се вкалкулирани и резерви за индиректни трошоци за обработка на штети.

Во текот на 2020 год. Друштвото има издвоено Резерви за неистечени ризици во износ од 2.795.469 МКД (2019: 5.350.794 МКД).

15. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ

	2020	2019
Одложени даночни обврски	-	-
Тековни даночни обврски	348.373	270.932
Вкупно	**348.373**	**270.932**

Тековните даночни обврски претставуваат главно даноци за агентските провизии.

16. ОБВРСКИ

	2020	2019
Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	11.504.047	24.717
Останати обрски од непосредни работи на осигурување	18.958.143	23.772.909
Обврски по основ на финансиски лизинг	-	270.853
Останати обврски	6.461.938	7.179.391
Вкупно	**36.924.128**	**31.247.870**

Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување во износ од 11.507.047 денари (2019: 24.717 денари) се однесуваат на обврски кон реосигурителот GRACER VEKSELSAITIGE Graz Austria во износ од 11.501.456 денари и кон Институтот за осигурување АД-ИНСИГ Тирана, Албанија во износ од 2.591 денари (2019: обврски кон реосигурителот GRACER VEKSELSAITIGE Graz Austria во износ од 22.135 денари и кон Институтот за осигурување АД-ИНСИГ Тирана, Албанија во износ од 2.582 денари).

Останати обврски од непосредни работи на осигурување

	2020	2019
Обвски по основ на учество во Гарантен Фонд	-	325.430
Обвски за судски трошоци по основ на регрес од НО	236.459	201.358
Обврски по основ на провизија на застапници во осигурувањето	1.196.596	956.368
Обврски по основ на провизија на осигурително брокерски друштва	1.756.129	1.659.961
Обврски по основ на провизија на останати субјекти	59.548	179.716
Обврски по основ на противпожарен придонес	448.789	531.275
Обврски по основ на останати законски пропишани давачки	1.375.275	2.590.183
Обвски за примани аванси по основ на надомест на штети	13.885.347	17.328.618
Вкупно	**18.958.143**	**23.772.909**

Обврски (продолжува)

Останати обврски

	2020	2019
Обврски спрема вработените	3.914.948	4.822.025
Обврски спрема добавувачи во земја	1.848.553	1.560.430
Обврски спрема добавувачи во странство	-	-
Останати краткорочни обврски, други	698.437	796.936
Вкупно	**6.461.938**	**7.179.391**

17. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА)

Година што завршува на 31 декември 2020

	Бруто полисирана премија (Белешка 14)	Промена на преносната премија	Бруто полисирана премија предадена во реосигурување (Белешка 14)	Промена во бруто резервата за преносна премија – дел за реосигурување (Белешка 8)	Нето приходи од премија
Авто одговорност	199.887.541	(24.215.821)	4.219.577	-	219.883.785
Гранични полиси	957.774	(36.480)	-	-	994.254
Зелен картон	35.685.829	(15.184.561)	7.524.251	-	43.346.139
Здравствено осигурување	2.658.151	(350.848)	-	-	3.008.999
Осигурување на имот	5.294.157	(307.809)	2.019.228	-	3.582.738
Каско осигурување	8.283.305	(1.336.677)	-	-	9.619.982
Лични незгоди	13.325.252	(937.839)	-	-	14.263.091
ЦМР	109.962	(71.597)	-	-	181.559
Стока во транспорт	-	(2.287)	-	-	2.287
Одговорност	614.894	(17.550)	7.380	(20.416)	604.648
ВКУПНО	**266.816.865**	**(42.461.469)**	**13.770.436**	**(20.416)**	**295.487.482**

Заработена премија (нето приходи од премија) (продолжува)

Година што завршува на 31 декември 2019

	Бруто полисирана премија (Белешка 14)	Промена на преносната премија	Бруто полисирана премија предадена во реосигурување (Белешка 14)	Промена во бруто резервата за преносна премија – дел за реосигурување (Белешка 8)	Нето приходи од премија
Авто одговорност	249.486.720	11.490.439	3.471.333	-	234.524.948
Гранични полиси	2.003.978	(29.980)	-	-	2.033.958
Зелен картон	69.767.506	3.860.569	12.774.270	-	53.132.667
Здравствено осигурување	6.006.782	(91.913)	-	-	6.098.695
Осигурување на имот	5.989.239	154.594	1.819.015	(723.001)	3.292.629
Каско осигурување	12.123.492	(1.347.960)	-	-	13.471.452
Лични незгоди	15.775.308	260.860	-	-	15.514.448
ЦМР	221.630	(78.420)	-	-	300.050
Стока во транспорт	15.691	(40.555)	-	-	56.246
Одговорност	689.993	(217.866)	27.675	(176.012)	704.172
ВКУПНО	**362.080.339**	**13.959.768**	**18.092.293**	**(899.013)**	**329.129.265**

18. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	2020	2019
Приходи од камати		
Приходи од камати од дадени депозити	1.989.761	3.034.422
Приходи од камата од хартии од вредност	10.073.643	1.646.786
Приходи од вложени средства во Гарантен Фонд	257.775	291.556
	12.321.179	**4.972.764**
Позитивни курсни разлики		
Позитивни курсни разлики	467.246	202.691
	467.246	**202.691**
Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност) (белешка 7.3)	404.681	444.560
Реализирани добивки (капитална добивка) од продажба на вложувања	283.352	373.449
	688.033	**818.009**
Вкупно	**13.476.458**	**5.993.464**

19. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ

	2020	2019
Приходи од Гарантен Фонд по основ на надомест за обработка на штети од неосигурани и непознати моторни возила	651.900	744.150
Приходи од Гарантен Фонд по основ на реализирани регресни побарувања (вонсудски и судски)	1.853.015	2.661.837
Приходи од друштвата за осигурување по основ на надомест за обработка на услужни исплатени штети	258.249	743.496
Останати приходи	-	5.536
ВКУПНО	**2.763.164**	**4.155.019**

20. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	2020	2019
Приходи по основ на казни и надоместоци	628.517	935.510
Останати приходи	566.606	597.324
ВКУПНО	**1.195.123**	**1.532.834**

21. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ)

	Бруто		Реосигурување		Нето	
	2020	**2019**	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Настанати, исплатени штети во тековната година	150.456.751	195.768.302	(3.443.271)	(11.883.882)	147.013.480	183.884.420
Промени во резервите за штети (белешка 8, 14)	(23.077.700)	52.704.385	3.720.945	(17.328.618)	(19.356.755)	35.375.767
Приходи од регресни побарувања	(1.246.410)	(1.420.995)	-	-	(1.246.410)	(1.420.995)
Настанати штети (нето трошоци за штети)	**126.132.641**	**247.051.692**	**277.674**	**(29.212.500)**	**126.410.315**	**217.839.192**

Настанати штети (нето трошоци за штети) (продолжува)

Следната табела ги прикажува трошоците за штети по класи на осигурување:

2020

	Бруто исплатени штети	Промени во бруто резервите за штети	Учество на реосигурителите во исплатените штети	Учество на реосигурителите во промените во резервите за штети	Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	Вкупно
Автоодговорност	122.721.636	(13.338.143)	(3.443.271)	3.720.945	(1.246.410)	108.414.757
Гранични полиси	-	-	-	-	-	-
Зелен картон	16.083.407	(8.614.020)	-	-	-	7.469.387
Здравствено осигурување	1.199.330	414.669	-	-	-	1.613.999
Осигурување на имот	496.943	855.494	-	-	-	1.352.437
Каско осигурување	6.890.109	(1.080.936)	-	-	-	5.809.173
Лични незгоди	3.065.326	(1.202.439)	-	-	-	1.862.887
Одговорност	-	(112.325)	-	-	-	(112.325)
Вкупно	**150.456.751**	**(23.077.700)**	**(3.443.271)**	**3.720.945**	**(1.246.410)**	**126.410.315**

2019

	Бруто исплатени штети	Промени во бруто резервите за штети	Учество на реосигурителите во исплатените штети	Учество на реосигурителите во промените во резервите за штети	Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	Вкупно
Автоодговорност	151.094.671	37.698.814	(11.883.882)	(17.328.618)	(1.420.995)	158.159.990
Гранични полиси	215.532	-	-	-	-	215.532
Зелен картон	24.226.972	10.604.142	-	-	-	34.831.114
Здравствено осигурување	1.644.956	494.506	-	-	-	2.139.462
Осигурување на имот	980.352	306.969	-	-	-	1.287.321
Каско осигурување	7.625.952	546.959	-	-	-	8.172.911
Лични незгоди	9.952.192	3.236.403	-	-	-	13.188.595
Одговорност	27.675	(183.408)	-	-	-	(155.733)
Вкупно	**195.768.302**	**52.704.385**	**(11.883.882)**	**(17.328.618)**	**(1.420.995)**	**217.839.192**

22. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

22.1 Трошоци за стекнување

	2020	2019
Провизија	40.811.622	66.351.240
Плати за вработени-продажба	28.465.215	31.809.141
Трошоци за маркетинг	26.029.905	28.755.584
Трошоци за печатење полиси	317.487	511.449
Промена во одложени трошоци за стекнување	13.145.824	(5.369.444)
Вкупно	**108.770.053**	**122.057.970**

Во продолжение е прикажана промената во одложените трошоци за стекнување за годините кои завршуваат на 31 декември 2020 и 2019 година:

Нето трошоци за спроведување на осигурувањето (продолжува)
Трошоци за стекнување (продолжува)

	2020	2019
На 1 јануари	63.356.903	57.987.459
Промена на одложени трошоци за стекнување на полиси за осигурување	(13.145.824)	5.369.444
На 31 декември (Белешка 12)	**50.211.079**	**63.356.903**

22.2 Административни трошоци

	2020	2019
Трошоци за вработените	23.488.349	25.471.930
- плати за администрација и проценка и ликвидација	*20.949.487*	*24.474.237*
- останати трошоци за вработени	*2.538.862*	*997.693*
Трошоци за наемнини	10.331.264	10.705.970
Трошоци за телекомуникациски и транспортни услуги (ПТТ)	1.556.868	1.601.709
Трошоци за даноци и придонеси - такси	545.183	510.092
Трошоци за ел ектрична енергија	1.238.743	1.090.674
Трошоци за потрошено гориво	720.882	1.095.908
Амортизација на материјални и нематеријални средства	3.842.842	4.800.344
Трошоци за банкарски услуги	775.429	884.402
Трошоци за ревизија	552.947	719.444
Трошоци за останати услуги, адвокатски трошоци и техничка консултација	156.142	267.698
Трошоци за преводи и нотеризации	182.943	503.843
Трошоци за услуги за одржување на мрежата и ИТ	789.784	957.324
Трошоци по основ на надоместоци за службени патувања и патни трошоци	262.713	344.674
Трошоци за репрезентација	169.874	215.977
Трошоци за услуги за одржување на објекти	299.388	280.047
Трошоци за квалификации (обука)	31.626	155.512
Трошоци за претплата на весници и списанија	55.313	28.900
Трошоци за резервирања за пензиски планови, нето	22.293	484.412
Трошоци за канцелариски и потрошен материјали	352.131	402.108
Останати трошоци	1.318.499	1.827.856
Вкупно	**46.693.213**	**52.348.824**

Трошоци за вработените

Трошоците за плата во Друштвото се евидентираат пооделено, односно делот од платите во продажба се дел од трошоците за стекнување, додека платите за вработените во администрацијата и во процена и ликвидација на штети се прикажуваат како административни трошоци.

Обврските по основ на нето плати и придонеси на Друштвото се прикажани во вкупен износ.

	2020	2019
Нето плати	32.741.605	37.637.892
Придонеси	16.673.097	18.645.486
Останати трошоци за вработени	2.538.862	997.693
Вкупно	**51.953.564**	**57.281.071**

23. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	2020	2019
Трошоци од камати за субординиран заем	1.850.877	2.368.317
Негативни курсни разлики	401.209	299.269
Реализирани загуби од продажба на финансиски имот – капитална загуба	-	114.302.110
Останати трошоци од вложувања	87.329	391.620
Вкупно	**2.339.415**	**117.361.316**

24. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ

	2020	2019
Трошоци за исплата на штети по основ на непознати и неосигурани моторни возила	9.084.407	9.334.495
Трошоци по основ на противпожарен придонес	4.115.612	5.255.787
Премија предадена во реосигурување по основ на неосигурани и непознати моторни возила	254.954	250.868
Трошоци по основ на останати законски давачки	2.799.226	3.699.718
Трошоци по основ на финансирање на супервизорскиот орган	2.685.700	2.193.380
Трошоци по основ на финансирање на Националното биро за осигурување	2.104.922	2.541.270
Судски трошоци по основ регрес на НО	724.629	888.917
Вкупно	**21.769.450**	**24.164.435**

25. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА

	2020	2019
Дополнителна исправка на побарувањата од непосредни работи во осигурување (белешка 9)	731.718	1.218.727
(Ослободување на исправка) на побарувања од непосредни работи во осигурување (белешка 9)	(2.801.954)	(4.042.801)
Вкупно	**(2.070.236)**	**(2.824.074)**

26. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА

	2020	2019
Загуби поради обезвреднување на останатите побарувања, освен побарувања по основ на премија за осигурување (Белешка 9)	1.415.275	4.883.688
Останати расходи	1.682.998	4.379.948
	3.098.273	**9.263.636**

27. ДАНОЧЕН РАСХОД

	2020	2019
Тековен даночен трошок (данок на добивка)	-	-
Одложен данок на добивка	-	-
	-	**-**

Во продолжение е усогласувањето на вкупниот даночен расход со билансот на успех за годините што завршуваат на 31 декември 2020 и 2019 година:

	2020	2019
(Загуба)/Добивка пред оданочување	5.773.620	(199.486.520)
Неодбитни трошоци за даночи цели	2.296.785	982.696
Даночна основица	8.070.405	(198.503.824)
Намалување на даночна основица	(8.070.405)	-
Пресметан данок на добивка	**-**	**-**
Ефективна даночна стапка	**-**	**-**

Врз основа на член 77 и 80 од Зконот за даночна постапка, и врз основа на член 19 од Законот за Данок на Добивка Друштвото по доставеното Барање за пренесување на остварената загуба намалена за непризнаените расходи за 2019 година, на 20.05.2020 година од Управа за Јавни Приходи има добиено Решение под бр. 27-103/1-15 за пренесување на искажаната загуба од 2019 година на терет на добивките за 2020, 2021 и 2022 година.

28. ЗАРАБОТКА/ЗАГУБА ПО АКЦИЈА

Основната заработка (загуба) по акција е пресметана така што нето добивката/загубата за годината која припаѓа на обичните акционери се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината:

	2020	2019
(Загуба)/Заработка која припаѓа на акционерите	5.773.620	(199.486.520)
Намалено за: дивиденди за приоритетните акции	-	-
Нето (загуба)/добивка која припаѓа на имателите на обични акции	**5.773.620**	**(199.486.520)**
Пондериран просечен број на обични акции	5.859	3.995
Основна (загуба)/заработка по акција (Денари по акција)	**985**	**(49.934)**

Податоци за коефициент на штети, коефициент на трошоци и комбиниран коефициент – по класи на осигурување

Согласно Правилникот за минимални стандарди за пресметка на техничките резерви издаден од страна на Агенција за супервизија на осигурувањето на Република Северна Македонија, Друштвото ги пресметува коефициентот на штети, коефициентот на трошоци и комбинираниот коефициент.

	2020	2019	2020	2019	2020	2019
	Коефициент на штети	Коефициент на штети	Коефициент на трошоци	Коефициент на трошоци	Бруто комбиниран коефициент	Бруто комбиниран коефициент
незгода	13,1%	85,0%	49,2%	49,1%	62,3%	134,1%
каско	60,4%	60,7%	45,9%	42,7%	106,3%	103,4%
карго	-	-	(40,6%)	(19,6%)	(40,6%)	(19,6%)
имот пожар	76,2%	90,7%	96,5%	117,3%	172,7%	208,0%
имот останато	-	-	44,1%	45,9%	44,1%	45,9%
АО	43,8%	66,6%	61,5%	64,0%	105,3%	130,6%
одговорност	(18,6%)	(22,1%)	51,2%	54,4%	32,6%	32,3%
здраствено патничко	53,6%	35,1%	56,8%	52,3%	110,4%	87,4%
Вкупно	**42,8%**	**66,2%**	**60,4%**	**62,3%**	**103,2%**	**128,5%**

29. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ЛИЦА

Со состојбата на 31 декември 2020 и 2019 година трансакциите со поврзани лица во текот на 2020 и 2019 година биле како што следи:

2020	Матично друштво	Останати поврзани лица	Клучен раководен кадар	Вкупно
Вкупно средства	**-**	**33.600**	**-**	**33.600**
Побарувања	**-**	**33.600**	**-**	**33.600**
-Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	-	33.600	-	33.600
Вложувања	**-**	**-**	**-**	**-**
-Дадени депозити	-	-	-	-
Вонбилансна евиденција	**-**	**-**	**-**	**-**
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-	-
Вкупно обврски	**106.248.234**	**-**	**460.567**	**106.708.801**
Обврски	**106.248.234**	**-**	**460.567**	**106.708.801**
-Обврски спрема друштва за осигурување по основ на премија за реосигурување	11.501.456	-	-	11.501.456
-Останати обврски (Белешка 13.3)	94.746.778	-	460.567	95.207.345
Вонбилансна евиденција	**-**	**-**	**-**	**-**
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-	-
Вкупно приходи	**1.476**	**82.209**	**-**	**83.685**
Краткорочни користи за клучен раководен кадар	-	-	**5.553.705**	**5.553.705**
Вкупно расходи	**13.297.289**	**5.296.936**	**5.553.705**	**24.147.930**

Трансакции со поврзани лица (продолжува)

Во текот на дванаесет месечниот период во 2020 година Друштвото има реализирано вложувања во државни обврзници во вкупен износ од 105.594 МКД илјади (2019: МКД 215.620 илјади) од кои 25.021 МКД илјади (2019: МКД 61.821 илјади) купувања реализирани преку секундарниот пазар на капитал т.е. купувања со посредство на банка од продавач BVG Beteiligung und Verwaltungsgeselschaft GmbH. Продавачот на хартиите од вредност е дел од Групацијата на која припаѓа друштвото односно согласно сопственичката структура на Групацијата, BVG Beteiligung und Verwaltungsgeselschaft GmbH и Друштвото имаат заеднички сопственик, Grazer Wechselseitige Versicherung AG.

2019	**Матично друштво**	**Ентитети кои имаат заедничка контрола или значително влијание врз друштвото**	**Клучен раководен кадар**	**Вкупно**
Вкупно средства	**-**	**1.460.207**	**-**	**1.460.207**
Побарувања	**-**	**1.460.207**	**-**	**1.460.207**
-Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	-	1.460.207	-	1.460.207
Вложувања	**-**	**-**	**-**	**-**
-Дадени депозити	-	-	-	-
Вонбилансна евиденција	**-**	**-**	**-**	**-**
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-	-
Вкупно обврски	**92.604.288**	**2.582**	**-**	**92.606.870**
Обврски	**92.604.288**	**2.582**	**-**	**92.606.870**
-Обврски спрема друштва за осигурување по основ на премија за реосигурување	22.135	2.582	-	24.717
-Останати обврски (Белешка 13.3)	92.582.153	-	-	92.582.153
Вонбилансна евиденција	**-**	**-**	**-**	**-**
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-	-
Вкупно приходи	**1.545.213**	**1.983.326**	**-**	**3.528.539**
Краткорочни користи за клучен раководен кадар	-	-	3.108.279	3.108.279
Вкупно расходи	**381.423**	**3.832.591**	**3.108.279**	**7.322.293**

30. ТРАНСАКЦИИ СО НАЦИОНАЛНО БИРО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

	2020	2019
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	11.167.565	13.589.208
Побарувања од Национално Биро за Осигурување	8.655.466	2.828.769
Обврски кон Национално Биро за Осигурување	236.459	526.788
Приходи од вложувања	257.775	129.582
Приходи за обработка на штети	651.900	744.150
Приходи од реализирани регресни побарувања	1.853.015	2.661.837
Трошоци	12.168.912	12.126.633

31. ПОТЕНЦИЈАЛНИ И ПРЕЗЕМЕНИ ОБВРСКИ

Судски спорови

Друштвото дејствува во областа на осигурувањето и редовно ги следи значајните судски постапки кои произлегуваат од неговото редовно работење. Друштвото издвојува резерви за судски спорови кои се вклучени во резервите за штети.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Друштвото и на датумот на овие извештаи не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

32. УСОГЛАСЕНОСТ СО ЗАКОНСКАТА РЕГУЛАТИВА

На 31 декември 2020 година Друштвото ги исполнува барањата на Законот за супервизија на осигурување во врска со вредноста на капиталот во однос на Гарантниот фонд, покривање на маргина на солвентност, пропишаните лимити за вложувањата на капиталот како и вложувањата на средствата кои ги покриваат техничките резерви.

33. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИ РИЗИК

Цели на управување со ризикот и политики за намалување на ризикот од осигурување

Управувањето со ризикот од осигурување е клучен за работењето на Друштвото. Целта е да се одберат средства чии рокови и износи на доспевање ќе бидат усогласени со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по договорите за осигурување.

Осигурителната активност на Друштвото претставува покривање на штети на лица или правни субјекти – осигуреници на Друштвото, што произлегуваат од осигурени настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и обемот на штетите што прозлегуваат од договорите за осигурување.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити на суми на осигурување, процедури за одобрување при прием на ризици во осигурување, ценовни тарифи, процедури за пријава, процена и решавање на штети и централизирано управување со реосигурувањето.

Политика на превземање ризик

Политиката на Друштвото при склучување договори за осигурување е постигнување дисперзија на ризикот, со што би се обезбедило избалансирано портфолио кое се базира на широко портфолио со исти или слични ризици во текот на повеќегодишен период, со што се изедначува резултатот, односно се ублажува променливоста на истиот.

Политиката на Друштвото за склучување на договори за осигурување е презентирана во годишниот план за работа, во кој се утврдени класите за осигурување, како и индустриските сектори во кои Друштвото е подготвено да превзема ризици. Сите договори за осигурување се по природа годишни и Друштвото има право да одбие обнова или продолжување на истите, а воедно има право на промена на условите на договорот при негово продолжување.

Политика на реосигурување

Друштвото реосигурува дел од договорите за осигурување со цел контрола на изложеноста кон штетни настани и со цел заштита на изворите на капитал.

Друштвото склучува комбинација од пропорционални и непропорционални договори за реосигурување за да ја намали нето изложеноста на ризикот од осигурување. Иста така, Друштвото обезбедува и факултативно реосигурување за одредени специфични осигурени ризици. Факултативните договори претходно се одобруваат и трошоците по истите се следат на редовна основа.

Друштвото редовно ја следи финансиската состојба на реосигурувачите и периодично ги проверува договорите за реосигурување. Раководството на Друштвото ги определува минималните безбедносни критериуми за прифатливо реосигурување и следи дали при склучување на договорите за реосигурување истите се запазени. Исто така, раководството на Друштвото редовно ја следи успешноста на Програмата за реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со неповрзани реосигурувачи со цел контрола на изложеноста од загуби како резултат на настанување на еден штетен настан.

Усогласеност на средствата и обврските

Средствата кои ги покриваат техничките резерви се оние кои на Друштвото му служат за покривање на идни обврски кои произлегуваат од договорите за осигурување и можните загуби во однос на оние ризици за кои Друштвото е должно да издвои средства за техничките резерви.

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото.

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзија, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги во предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето.

Во табелата во продолжение е презентирано усогласувањето на средствата со обврските согласно законските барања, во врска со средствата што ги покриваат техничките резерви:

	2020	**2019**
Средства		
Парични средства	4.377.835	10.334.444
Депозити во банки	112.772.000	142.772.000
Вложувања во хартии од вредност	321.215.430	299.883.398
Друг вид на вложување (до 10% од резерви на преносна премија)	-	-
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	48.928.212	73.316.295
	487.293.477	**526.306.137**
Обврски (нето технички резерви)		
Резерви за преносни премии нето од делот на реосигурители	143.354.852	185.795.905
Резерви за штети нето од делот на реосигурители	188.780.573	208.137.328
	332.135.425	**393.933.233**
Усогласеност на средства и обврски	**155.158.052**	**132.372.904**

Средствата кои ги покриваат техничките резерви се пресметани согласно Правилникот за видови и карактеристики на средствата кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва, како и детално пласирање и ограничување на тие вложувања и нивно вреднување.

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, депозитите на осигурителното друштво во банки не смеат да надминат 60% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви. Исто така вложувањата во обврзници и/или други хартии од вредност издадени и гарантирани од Република Северна Македонија не смеат да надминат 80% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви. Понатаму, износот на пари и парични еквиваленти не смее да надминува 3% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви, а износот на удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во Република Северна Македонија не смее да надминува 20%.

На 31 декември 2020 година паричните средства на друштвото изнесуваат 0,9% (2019:2,0%), депозитите во банки изнесуваат 23,1% (2019: 27,1%), обврзниците и државните записи изнесуваат 65,9% (2019: 57,0%), уделите и акциите на инвестициони фондови регистрирани во Република Северна Македонија изнесуваат 10,0% (2019: 13,9%), друг вид на вложувања (до 10% од резервите на преносна премија) со состојба на 31 декември 2020 нема (2019: нема), од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви. Друштвото на 31 декември 2020 година е усогласено со лимитот за дозволени вложувања согласно член 89 од Закон за Законот за супервизија на осигурувањето.

Усогласеност на средствата и обврските (продолжува)

Исто така, согласно регулативата, вкупните депозити на едно осигурително друштво во една банка не смеат да надминат 25% од средствата кои ги покриваат техничките резерви на Друштвото. На 31 декември 2020 година, Друштвото е усогласено со пропишаните коефициенти (на 31 декември 2019 година, Друштвото било услогласено).

Осигурување на лица од последици на несреќен случај (незгода)

Карактеристики

Во рамките на овој вид на осигурување се регулираат односите помеѓу осигурувачот и осигуреникот во случај на смрт од последици на несреќен случај, траен инвалидитет (инвалидитет) од последици на несреќен случај, повремена неспособност за работа (дневен надомест) и влошено здравје кое бара лекарска помош (трошоци за лекување).

Управување со ризикот

Основните ризици во оваа класа на осигурување се поврзани со дејноста на потенцијалните осигуреници, возраста, полот. Најголемиот ризик произлегува од самата природа на оваа класа на осигурување која што е непредвидлива и се случува неочекувано.

Настанот што предизвикува штета најчесто се случува ненадејно при што причината за штета лесно се определува. Во овој случај штетата може да биде пријавена со одложен рок, а нејзиното решавање ќе биде завршено по завршувањето на лекувањето и комплетирање на документацијата. Соодветно, осигурување на лица од последици на несреќен случај (незгода) се класифицира како долгорочно поради одложување на временските рокови.

Одговорност кон трети лица

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување од одговорност кон трети лица. Согласно овие договори надомест се исплатува за настанување на осигуран настан. Истиот може да биде од материјална или нематеријална природа. Периодот на решавање на материјалните штети е пократок во однос на периодот на решавање на нематеријалните штети поради самата природа на овој тип на штети.

Најголем дел од договорите за осигурување кај кои што е настаната материјална штета од одговорност кон трети лица не се предмет на значајна комплексност така што крајниот исход е помалку неизвесен. Кај нематеријалните штети времетраењето на процесот на исплата на штетата од датумот на пријавување на штета до датумот на решавање на истата зависи од повеќе фактори како што се природата на покритието и условите на полисата.

Управување со ризикот

Управувањето со ризикот од договори за осигурување од одговорност кон трети лица се прави главно преку изборот на ризик, соодветна стратегија за инвестирање, проценка и реосигурување. Друштвото ги следи и реагира на промените на општите економски и комерцијални услови во опкружувањето во кое работи за да се осигура дека само оние ризици кои се во согласност со критериумите на Друштвото се предмет на осигурување.

Главен ризик кај нематеријалните штети кои произлегуваат од договорите за осигурување од одговорност е трендот на судовите да одредуваат високо ниво на надомест што значајно варира помеѓу предмети и различни судови.

Имот

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на имот што се наоѓа на територијата на Република Северна Македонија. Договорите за осигурување на имот до одредени лимити го заштитуваат осигуреникот од загуба или штета на неговиот имот.

Настанот што предизвикува штета на градежни објекти или друг имот најчесто се случува ненадејно (како што е пожар или кражба) при што причината за штета лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде брзо пријавена и може да биде решена без одлагање. Соодветно имотното осигурување се класификува како краткорочно, што значи дека зголемувањето на трошоците и повратот на вложувањето се од помало значење.

Управување со ризикот

Главните ризици поврзани со овие договори е ризикот од осигурување, ризикот од дејствувањата на конкуренцијата и искуството со штети (вклучувајќи го и променливото настанување на природни непогоди).

Ризикот од овие осигурувања е Друштвото да го потцени ризикот кој го осигурува. Ризикот од секоја поодделна полиса ќе варира во зависност од повеќе фактори како што се локацијата, воспоставените сигурносни мерки и карактеристиките на имотот. За осигурувањето на имот на физички лица се очекува голем број од имотите да бидат изложени на слични ризици. Меѓутоа, ова не важи за деловните објекти.

Голем број од деловните објекти претставуваат специфична комбинација на локација, вид на работење и воспоставени сигурносни мерки. Пресметката на премијата е пропорционална со ризикот овие полиси да бидат субјективни и со тоа и поризични.

Друштвото го реосигурува ризикот од штета е над утврдениот износ на самопридржај на Друштвото.

Каско осигурување на моторни возила

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на возила на територијата на Република Северна Македонија. Брзото плаќање го заштитува осигуреникот од загубата на вредноста на физичка штета на возилото и на имотот во моментот на случување на штетниот настан.

Управување со ризикот

Генерално гледано овие штети се помалку комплексни и е потребен пократок период за да се разрешат, така што тие носат умерен ризик. Друштвото редовно ги следи трендовите и соодветно реагира на промените на надоместот за овој вид на штети, судските парници и зачестеноста на пријавување на штети.

Зачестеноста на овие штети зависи од неповолните временски услови. Исто така тие зависат и од цената на горивото и економските активности, кои што влијаат на сообраќајните активности.

Туристичка помош

Карактеристики

Друштвото врз основа на договорот за осигурување, а во зависност од видот на осигурителното покритие, обезбедува услуги наведени во полисата, кои произлегуваат од осигурените случаи што ќе настанат во странство и се поврзани со патувањето во странство, и тоа здравствена помош и осигурување, помош при патување и осигурување, осигурување од незгода, осигурување на багаж, деловна помош и осигурување, отказ на патување, дополнително осигурување за ски пакет (со доплата на премија), дополнително осигурување од спортска незгода (со доплата на премија).

Управување со ризикот

Зачестеноста на овие штети директно е поврзано со патувањата на осигурените лица, а бројот на пријавени штети е поголем во летните месеци.

Настанот што предизвикува штета како причина за штета лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде пријавена и може да биде решена без одлагање. Соодветно патничкото осигурување се класифицира како краткорочно, што значи дека зголемувањето на трошоците и повратот на вложувањето се од помало значење.

Развој на штети

Рун офф анализа засебно за резервата за настанати и пријавени штети и резервата за настанати непријавени штети, како и на кумулативна основа, се прави во согласност со Правилникот за минимални стандарди за пресметка на технички резерви, кој стапи на сила на 01 јануари 2012 година.

Концентрација на ризикот од осигурување

Главен аспект на ризикот од осигурување со кој се соочува Друштвото е концентрацијата на ризик која може да постои доколку се случи одреден штетен настан кој би можел значително да влијае врз обврските на Друштвото. Ова може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали, но поврзани договори кои би можеле да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Географска и секторска концентрација

Ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Северна Македонија.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентрација кон ниту една група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

Овие ризици се управуваат и преку склучување на договори за реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување, како што се – реосигурување на вишок на лимит за следните класи на осигурување: имот и одговорност кон трети лица како и целосно реосигурување за поединечни класи на осигурување кое обезбедува заштита од вкупниот ризик. Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување, како и трошоците и користите од истата.

Каматен ризик

Изложеноста на Друштвото на каматен ризик првенствено произлегува од портфолиото на вложувања во должнички хартии од вредност.

Обврските од договорите за осигурување се краткорочни и каматниот ризик се намалува преку вложување во должнички инструменти кои во најголем дел се со фиксна камата (државни записи).

Краткорочните обврски за осигурување и реосигурување не се директно чувствителни на пазарните каматни стапки бидејќи се некаматоносни.

Каматен ризик (продолжува)

На 31 Декември 2020 година

			Инструменти со фиксна каматна стапка					
	Вкупно	**Инструменти со променлива каматна стапка**	**до 1 месец**	**од 1 до 3 месеци**	**од 3 до 12 месеци**	**од 1 до 5 години**	**над 5 години**	**Некамато-носни**
Средства	**553.800.119**	**27.100.000**				**85.672.000**	**321.215.430**	**119.812.689**
Должнички хартии од вредност чувани до доспевање	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	321.215.430	-	-	-	-	-	321.215.430	-
Акции и удели во инвестициски фондови	48.928.212	-	-	-	-	-	-	48.928.212
Орочени депозити	112.772.000	27.100.000	-	-	-	85.672.000	-	-
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	11.167.565	-	-	-	-	-	-	11.167.565
Средства од реосигурување	13.607.673	-	-	-	-	-	-	13.607.673
Побарувања	41.731.404	-	-	-	-	-	-	41.731.404
Парични средства и парични еквиваленти	4.377.835	-	-	-	-	-	-	4.377.835
Обврски	**(36.924.128)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(36.924.128)**
Обврски	(36.924.128)	-	-	-	-	-	-	(36.924.128)
	516.875.991	**27.100.000**	**-**	**-**	**-**	**85.672.000**	**321.215.430**	**82.888.561**

Каматен ризик (продолжува)

На 31 Декември 2019 година

			Инструменти со фиксна каматна стапка					
	Вкупно	**Инструменти со променлива каматна стапка**	**до 1 месец**	**од 1 до 3 месеци**	**од 3 до 12 месеци**	**од 1 до 5 години**	**над 5 години**	**Некамато-носни**
Средства	**589.352.106**	**91.410.000**	**-**	**-**	**84.668.113**	**51.362.000**	**215.215.285**	**146.696.708**
Должнички хартии од вредност чувани до доспевање	84.668.113	-	-	-	84.668.113	-	-	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	215.215.285	-	-	-	-	-	215.215.285	-
Акции и удели во инвестициски фондови	73.316.295	-	-	-	-	-	-	73.316.295
Орочени депозити	142.772.000	91.410.000	-	-	-	51.362.000	-	-
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	13.589.208	-	-	-	-	-	-	13.589.208
Средства од реосигурување	17.349.034	-	-	-	-	-	-	17.349.034
Побарувања	32.107.727	-	-	-	-	-	-	32.107.727
Парични средства и парични еквиваленти	10.334.444	-	-	-	-	-	-	10.334.444
Обврски	**(31.247.870)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(31.247.870)**
Обврски	(31.247.870)	-	-	-	-	-	-	(31.247.870)
	558.104.236	**91.410.000**	**-**	**-**	**84.668.113**	**51.362.000**	**215.215.285**	**115.448.838**

Каматен ризик (продолжува)

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

Анализата на сензитивноста е одредена врз основа на изложеноста на Друштвото на промена на каматните стапки на финансиските инструменти на денот на билансот на состојба. Со состојба на 31 декември 2020 година, доколку каматните стапки се 1000 основни поени повисоки/пониски, а останатите променливи се константни, добивката пред оданочување на Друштвото за годината која завршува на 31 декември 2020 година ќе биде намалена/зголемена за приближно 271.000 денари (2019: 940.100 денари).

Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик, што претставува ризик договорната страна да не биде во можност да ги плати износите во целост во моментот на нивното доспевање. За да ја контролира изложеноста кон кредитниот ризик, Друштвото редовно врши кредитна проценка на финансиската состојба на овие странки.

Побарувања по основ на осигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото на кредитен ризик изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на нормална комерцијална основа, така што концентрацијата на кредитен ризик е минимална. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста кон кредитен ризик е контролирана. Анализата на старосната структура на доспеаните побарувања од купувачите за неплатени премии е дадена Белешка 9.

Средства од реосигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик и преку средствата од реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со првокласни реосигурители и концентрацијата на ризик се избегнува преку следењето на политиката на Друштвото преку поставените лимити кои се ревидираат секоја година. Раководството на Друштвото редовно прави оценка на кредитоспособноста на реосигурителите за да може да ја ажурира стратегијата за реосигурување.

Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање и расположливи за продажба

Друштвото е изложено на кредитен ризик кај хартиите од вредност кои се чуваат до доспевање и кај хартиите од вредност расположливи за продажба во однос на можната ненаплатливост од другите странки.

Сепак земајќи во предвид дека Друштвото вложува во обврзници, државни записи, удели во инвестициски фондови и орочени депозити во домашни банки, не се очекува овие вложувања да не се надоместат.

Кредитен ризик (продолжува)

Максимална изложеност на кредитен ризик

Максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датумот на финансиските извештаи, кои се прикажани во следната табела:

во денари	**2020**	**2019**
Финансиски вложувања за тргување	48.928.212	73.316.295
Финансиски вложувања кои се чуваати до достасување	-	84.668.113
Финансиски вложувања расположливи за продажба	321.215.430	215.215.285
Орочени депозити	112.772.000	142.772.000
Вложувања во зеднички контролирани ентитети	11.167.565	13.589.208
Средства од реосигурување	13.607.673	17.349.034
Побарување од осигуреници и останати побарувања од непосредни работи	41.731.404	32.107.727
Парични средства и парични еквиваленти	4.377.835	10.334.444
	553.800.119	**589.352.106**

Валутен ризик

Друштвото е изложено на ризик во однос на ефектите на движењата на нивото на девизните курсеви кои се одразува врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Друштвото не користи финансиски инструменти за заштита од ризикот бидејќи ваквиот вид на инструменти не се во вообичаена употреба во Република Северна Македонија.

Во табелите подолу е прикажана изложеноста на Друштвото на валутен ризик.

31 декември 2020	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	Вкупно
Вкупно средства	**363.304.689**	**190.495.430**	**-**	**-**	**553.800.119**
Вложувања	303.587.777	190.495.430	-	-	494.083.207
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	13.607.673	-	-	-	13.607.673
Побарувања	41.731.404	-	-	-	41.731.404
Парични средства и парични еквиваленти	4.377.835	-	-	-	4.377.835
Вкупно обврски	**(372.408.802)**	**(104.045.047)**	**-**	**-**	**(476.453.849)**
Субординирани обврски	-	(92.541.000)	-	-	(92.541.000)
Бруто технички резерви	(345.743.098)	-	-	-	(345.743.098)
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	-	-	-	-	-
Останати резерви	(1.245.623)	-	-	-	(1.245.623)
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	(25.420.081)	(11.504.047)	-	-	(36.924.128)
Разлика - неусогласена валутна структура	**(9.104.113)**	**86.450.383**	**-**	**-**	**77.346.270**

Валутен ризик (продолжува)

31 декември 2019	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	Вкупно
Вкупно средства	**469.821.331**	**119.540.000**	**-**	**-**	**589.361.331**
Вложувања	410.030.126	119.540.000	-	-	529.570.126
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	17.349.034	-	-	-	17.349.034
Побарувања	32.107.727	-	-	-	32.107.727
Парични средства и парични еквиваленти	10.334.444	-	-	-	10.334.444
Вкупно обврски	**(443.728.750)**	**(92.253.117)**	**-**	**-**	**(535.981.867)**
Субординирани обврски	-	(92.228.400)	-	-	(92.228.400)
Бруто технички резерви	(411.282.267)	-	-	-	(411.282.267)
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	-	-	-	-	-
Останати резерви	(1.223.330)	-	-	-	(1.223.330)
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	(31.223.153)	(24.717)	-	-	(31.247.870)
Разлика - неусогласена валутна структура	**26.092.581**	**27.286.883**	**-**	**-**	**53.379.464**

Ризик на ликвидност

Најголем ризик на ликвидност со кој се соочува Друштвото се дневните потреби од расположливи парични средства за исплата на обврските за штети од договорите за осигурување.

Друштвото поседува/одржува високо ниво на средства во секој момент, за исплата на доспеаните обврските за плаќање како и потенцијалните обврски за плаќање како што допеваат.

Анализата на доспеаноста на средствата и обврските според нивниот преостанат период до денот на нивната договорена доспеаност е како што следи (во денари):

31 декември 2020	до 1 година	1-3 години	3-5 години	5-10 години	над 10 години	Вкупно
Вкупно средства	**119.812.689**	**112.772.000**	**-**	**-**	**321.215.430**	**553.800.119**
Вложувања	60.095.777	112.772.000	-	-	321.215.430	494.083.207
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	13.607.673	-	-	-	-	13.607.673
Побарувања	41.731.404	-	-	-	-	41.731.404
Парични средства и парични еквиваленти	4.377.835	-	-	-	-	4.377.835
Вкупно обврски	**372.408.802**	**11.504.047**	**92.541.000**	**-**	**-**	**476.453.849**
Субординирано обврски	-	-	92.541.000	-		92.541.000
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	345.743.098	-	-	-	-	345.743.098
Останати резерви	1.245.623	-	-	-	-	1.245.623
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	25.420.081	11.504.047	-	-	-	36.924.128
Разлика - неусогласена валутна структура	**(252.596.113)**	**101.267.953**	**(92.541.000)**	**-**	**321.215.430**	**77.346.270**

Ризик на ликвидност (продолжува)

31 декември 2019	до 1 година	1-3 години	3-5 години	5-10 години	над 10 години	Вкупно
Вкупно средства	**273.374.046**	**100.772.000**	**-**	**-**	**215.215.285**	**589.361.331**
Вложувања	213.582.841	100.772.000	-	-	215.215.285	529.570.126
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	17.349.034	-	-	-	-	17.349.034
Побарувања	32.107.727	-	-	-	-	32.107.727
Парични средства и парични еквиваленти	10.334.444	-	-	-	-	10.334.444
Вкупно обврски	**443.728.750**	**24.717**	**-**	**92.228.400**	**-**	**535.981.867**
Субординирано обврски	-	-	-	92.228.400		92.228.400
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	411.282.267	-	-	-	-	411.282.267
Останати резерви	1.223.330	-	-	-	-	1.223.330
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	31.223.153	24.717	-	-	-	31.247.870
Разлика - неусогласена валутна структура	**(170.354.704)**	**100.747.283**	**-**	**(92.228.400)**	**215.215.285**	**53.379.464**

Управување со капиталот

Агенцијата за супервизија на осигурувањето е главен регулатор кој ја следи адекватноста на капиталот на Друштвото во целина. Друштвото е под директна супервизија од страна на регулаторот.

Капитал на Друштвото

Капиталот на Друштвото согласно законските барања е составен од основен и дополнителен капитал и е пресметан на следниот начин:

При пресметка на основниот капитал на Друштвото се земаат предвид следните ставки:

- Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции,
- Резерви на друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување,
- Пренесена нераспределена добивка,
- Нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и останати придонеси, како и дивидендата предвидена за исплата), доколку износот на добивка е потврден од овластен ревизор.

Следните ставки претставуваат одбитни ставки при пресметка на основниот капитал на Друштвото за осигурување:

- Сопствени акции, доколку ги поседува Друштвото за осигурување,
- Долгорочни нематеријални средства,
- Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година.

Друштвото за осигурување е должно во резервите на сигурност да издвои најмалку една третина од остварената добивка искажана во годишната сметка, ако добивката не се користи за покривање на загубите од претходните години, се додека резервите на сигурност на Друштвото не достигнат најмалку 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка.

При пресметка на дополнителниот капитал на Друштвото за осигурување се земаат во предвид следниве ставки:

- уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- субординирани должнички инструменти;
- хартии од вредност со неопределен рок на доспевање.

При пресметка на капиталот на Друштвото, дополнителниот капитал се зема во износ не повеќе од 50% од основниот капитал.

При пресметка на капиталот на Друштвото за осигурување, износот на основниот и дополнителниот капитал ќе се намали за следниве ставки:

- Вложувања на Друштвото за осигурување во акции или субординирани должнички инструменти издадени од друго друштво за осигурување или друга финансиска институција кај кои Друштвото има удел од повеќе од 10%, како и други вложувања во тие субјекти, кои се вклучени во пресметката на капиталот на тие субјекти,

Капитал на Друштвото (продолжува)

– Вложувања на Друштво во акции или субординирани должнички инструменти, издадени од друштва за осигурување или финансиски институции освен оние наведени погоре, кои се во износ поголем од 10% од капиталот на друштвото за осигурување пресметан пред одбивање на ставките наведени погоре.

Со состојба на 31 декември 2020, согласно пресметката на капиталот (образец КС), основниот капитал на Друштвото изнесува 130.671.331 денари (2019: 124.071.116 денари), дополнителниот капитал 55.337.040 денари (2019: 62.035.558 денари), додека капиталот на Друштвото изнесува 186.008.371 денари (2019: 186.106.674 денари).

Гарантен фонд на Друштвото
Според барањата на Законот за супервизија на осигурувањето Гарантниот фонд не смее да биде понизок од една третина од потребното ниво на маргина на солвентност на Друштвото. Исто така, гарантниот фонд не смее да биде понизок од 3.000.000 евра доколку Друштвото врши работи на осигурување во сите класи на осигурување во групата на неживотно осигурување. Со состојба на 31 декември 2020 Друштвото е во согласност со овие законски барања и е над минимумот од 3.000.000 евра.

Потребна маргина на солвентност
Капиталот на друштвото за осигурување кое врши работи на неживотно осигурување и/или реосигурување во секое време треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност на друштвото за осигурување кое се пресметува со примена на методот - стапка на премија или методот – стапка на штети, во зависност од тоа кој ќе даде повисок резултат.

Маргината на солвентност за годината што завршува на 31 декември 2020 изнесува 48.027.036 денари (2019: 61.218.123 денари).

Политика на Раководството на Друштвото е да одржи стабилност на капиталот на Друштвото за да ги одржи довербата на инвеститорите и пазарот и да го поддржи идниот развој на бизнисот. Раководството на Друштвото го следи повратот на капиталот, дефинирано како добивка од редовно работење. Друштвото исто така го има во предвид влијанието кое нивото на капиталот го има на повратот на акционерите како и потребата да одржува сооднос помеѓу повисоките поврати и сигурноста обезбедено од цврстата позиција на капиталот.

Друштвото не е изложено на надворешни влијанија врз промените на капиталот. Во текот на годината немаше материјално значајни промени во пристапот на Друштвото за управување со капиталот.

Анализа на сензитивност

Друштвото го има проценето влијанието на промената на одредени клучни варијабли врз добивката за годината, капиталот и коефициентот на покриеност.

Споредбено со тековната позиција на капиталот, добивката за годината, капиталот, коефициентот на покриеност и солвентност со сопствениот капитал на 31 декември 2020 година и 31 декември 2019 година се презентирани во табелата подолу.

31 декември 2020	Добивка за годината	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	Промена на коефициент на покриен.
Тековна позиција на капиталот	**5.773.620**	**133.050.298**	**48.027.036**	**277.03%**	
Принос од вложувања (+10%)	7.121.266	134.397.944	48.027.036	279.84%	2.81%
Принос од вложувања (-10%)	4.425.974	131.702.652	48.027.036	274.23%	(2.81%)
10% намалување на настанати штети	18.414.652	145.691.330	48.027.036	303.35%	26.32%
10% зголемување на настанати штети	-(6.867.412)	120.409.267	48.027.036	250.71%	(26.32%)
5% намалување на админ трошоци и провизија за осигурување	13.546.783	140.823.461	48.027.036	293.22%	16.18%
5% зголемување на админ трошоци и провизија за осигурување	(1.999.543)	125.277.135	48.027.036	260.85%	(16.18%)

31 декември 2019	Добивка за годината	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	Промена на коефициент на покриен.
Тековна позиција на капиталот	**(199.486.520)**	**127.359.481**	**61.218.123**	**208.04%**	
Принос од вложувања (+10%)	(198.887.174)	127.958.827	61.218.123	209.02%	0.98%
Принос од вложувања (-10%)	(200.085.866)	126.760.135	61.218.123	207.06%	(0.98%)
10% намалување на настанати штети	(177.702.601)	149.143.400	61.218.123	243.63%	35.58%
10% зголемување на настанати штети	(221.270.439)	105.575.562	61.218.123	172.46%	(35.58%)
5% намалување на админ трошоци и провизија за осигурување	(190.766.180)	136.079.821	61.218.123	222.29%	14.24%
5% зголемување на админ трошоци и провизија за осигурување	(208.206.860)	118.639.141	61.218.123	193.80%	(14.24%)

Анализа на сензитивност (продолжува)

Резулатите од сите симулации покажуваат добро ниво на капитализираност на Друштвото. Најзначајно влијание врз добивката за годината, капиталот и коефициентот на покриеност има потенцијалната промена на настанатите штети.

При извршувањето на овие анализи претпоставка е дека останатите фактори се константни, а се менува само една варијабла. Треба да се нагласи дека информациите презентирани во табелата погоре се подготвени со примена на детерминистички пристап, така што не постои корелација помеѓу клучните варијабли и анализата не може да се пренесе на нив.

Каде што се смета дека варијаблите се нематеријални, не е проценето влијанието на незначајните промени на овие варијабли, Одредени варијабли може да не бидат материјални во моментот, но доколку се промени нивото на материјалност на одредна варијабла, треба да се направи проценка на влијанието на таа варијабла во иднина.

Објективна вредност

Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во билансот на состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиски средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котирани цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиската позиција се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи:

2020 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансики вложувања расположливи за продажба	-	-	321.215.430	321.215.430
Финансиски вложувања за тргување	-	48.928.212	-	48.928.212
2019 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансики вложувања расположливи за продажба	-	-	215.215.285	215.215.285
Финансиски вложувања за тргување	-	73.316.295	-	73.316.295

Финансиските вложувања за тргување се состојат од вложувања во удели во инвестициски фондови. Евидентирани се по нивната објективна вредност врз основа на нивната пазарна цена на датумот на известување.

Објективна вредност (продолжува)

Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Билансот на состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	2020		2019	
	Вкупна евидентирана вредност	**Вкупна објективна вредност**	**Вкупна евиденти-рана вредност**	**Вкупна објективна вредност**
Средства				
Должнички хартии од вредност чувани до достасување	-	-	84.668.113	84.668.113
Орочени депозити	112.772.000	112.772.000	142.781.225	142.781.225
Вложувања во зеднички контролирани ентитети	11.167.565	11.167.565	13.589.208	13.589.208
Средства од реосигурување	13.607.673	13.607.673	17.349.034	17.349.034
Побарување од осигуреници останати побарувања од непосредни работи	41.731.404	41.731.404	32.107.727	32.107.727
Парични средства и парични еквиваленти	4.377.835	4.377.835	10.334.444	10.334.444
	183.656.477	**183.656.477**	**300.829.751**	**300.829.751**
Обврски				
Обврски	(36.924.128)	(36.924.128)	(31.247.870)	(31.247.870)
	(36.924.128)	**(36.924.128)**	**(31.247.870)**	**(31.247.870)**

Објективна вредност (продолжува)

Финансиски инструменти по категории

	Кредити и побарувања	Чувани до доспевање	Расположливи за продажба	Средства по обј. вре. преку добивки и загуби	Вкупно
31 декември 2020					
Средства според Извештајот за финансиска состојба					
Должнички хартии од вредност чувани до достасување	-	-	-	-	-
Финансиси вложувања раположливи за продажба	-	-	321.215.430	-	321.215.430
Акции и удели во инвестициски фондови	-	-	-	48.928.212	48.928.212
Орочени депозити	112.772.000	-	-	-	112.772.000
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	11.167.565	-	-	-	11.167.565
Средства од реосигурување	13.607.673	-	-	-	13.607.673
Побарувања	41.731.404	-	-	-	41.731.404
Парични средства и еквиваленти	4.377.835	-	-	-	4.377.835
	183.656.477	**-**	**321.215.430**	**48.928.212**	**553.800.119**

	Обврски по обј.вр.преку добивки и загуби	Останати финансиски обврски	Вкупно
Обврски според Извештајот за финансиска состојба			
Обврски	-	36.924.128	36.924.128
	-	**36.924.128**	**36.924.128**

Објективна вредност (продолжува)

	Кредити и побарувања	Чувани до доспевање	Расположливи за продажба	Средства по обј. вре. преку добивки и загуби	Вкупно
31 декември 2019					
Средства според Извештајот за финансиска состојба					
Должнички хартии од вредност чувани до достасување	-	84.668.113	-	-	84.668.133
Финансиси вложувања раположливи за продажба	-	-	215.215.285	-	215.215.285
Акции и удели во инвестициски фондови	-	-	-	73.316.295	73.316.295
Орочени депозити	142.781.225	-	-	-	142.781.225
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	13.589.208	-	-	-	13.589.208
Средства од реосигурување	17.349.034	-	-	-	17.349.034
Побарувања	32.107.727	-	-	-	32.107.727
Парични средства и еквиваленти	10.334.444	-	-	-	10.334.444
	216.161.638	**84.668.113**	**215.215.285**	**73.316.295**	**589.361.351**

	Обврски по обј.вр.преку добивки и загуби	Останати финансиски обврски	Вкупно
Обврски според Извештајот за финансиска состојба			
Обврски	-	31.263.125	31.263.125
	-	**31.263.125**	**31.263.125**

34. Настани по датумот на известување

1. На одржаното Собрание на акционери, на 28.01.2021 година, донесена е Одлука за зголемување на основната главнина на ГРАВЕ Неживот АД Скопје, со трансформирање на заем Субординиран долг во влог преку издавање на нови акции од Петта (5) емисија по пат на приватна понуда. Вкупниот број на акции што се издаваат од петата емисија изнесува 1.500 акции со номинална вредност од 1.000 евра по акција, односно вкупна номинална вредност на емисијата 1.500.000 евра во денари. Основната главнина се зголемува за износ од 1.500.000 евра и по извршеното зголемување истата ќе изнесува 7.359.000 евра, а вкупниот број на акции по акционерка книга ќе изнесува. 7.359 акции.
   Приватната понуда на хартиите од вредност е наменета за едно правно лице кое е постојан и единствен акционер на Друштвото, GRAZER WECHSELSEITIGE VERSICHERUNG AKTIENGESELLSCHAFT, со седиште на Herrengasse 18-20, A-8010 Graz Austria.

2. Агенцијата за супервизија на осигурувањето усвои измени во повеќе правилници кои го регулираат вреднувањето на билансните ставки во друштвата за осигурување, меѓу кои и измени на Правилникот за контен план на друштвата за осигурување и реосигурување (Сл.весник на РСМ 170/2019). Со измените, поблиску се определува кои ставки се признаваат како трошоци за стекнување, кои потоа соодветно се разграничуваат и се признаваат одложено. Друштвото ќе изврши усогласување на пресметките за разграничување на трошоците за стекнување со новата регулатива, во рамките на пропишаниот рок, најдоцна до 01.01.2021 година, при што се олекува ефектот од оваа усогласување да изнесува 13,3 милиони денари помалку признаени одложени трошоци за стекнување.

3. Агенцијата за супервизија на осигурувањето на седницата одржана на 22.12.2020 година усвои измена на Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви. Примената на принципите за процена на технички резерви од овој правилник имплицира минимална маргина за неповолни отстапувања и истата како таква треба да биде земена предвид при процената на резервата за неповолни отстапувања. Одредбите на овој правилник не претставуваат егзактни правила, формула или алгоритми туку важни принципи со намера на заштита на јавниот интерес и примената на истите бара во расудувањето корисникот да ја пресретне неизвесноста од примена на несоодветни податоци; методи; несоодветна параметризација на моделите, несоодветни претпоставки и случајни варијации кои може да резултираат со разлика меѓу фактичките парични текови во однос на предвидените дури и при примена на целосно адекватен модел.

По 31 декември 2020 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема значајни настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак останати настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.

Овие финансиски извештаи се разгледани и одобрени од Надзорниот Одбор на Друштвото на 17 февруари 2020 година.

Потпишани во име на Друштвото од:

Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје

Г-дин Селаудин Имами	**Г-ѓа Елизабета Божиновска**	**Г-дин Марко Микиќ**
Член на Управен Одбор	Член на Управен Одбор	Претседател на Управен одбор